

ЗАЯВА КЕРІВНИЦТВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПІДГОТОВКУ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Керівництво **Комунального підприємства Харківські теплові мережі** (далі - Підприємство) відповідає за підготовку фінансової звітності, що достовірно відображає у всіх суттєвих аспектах фінансовий стан Підприємства станом на 31.12.2019 року, його фінансові результати, рух грошових коштів та зміни у власному капіталі за рік, що закінчився на цю дату, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі МСФЗ).

При підготовці фінансової звітності керівництво Підприємства несе відповідальність за:

- вибір належних принципів бухгалтерського обліку і їх послідовне застосування;
- застосування обґрунтованих оцінок то припущень;
- дотримання відповідних МСФЗ і розкриття всіх відхилень в примітках до фінансової звітності;
- підготовку фінансової звітності, виходячи з припущення, що Підприємство здійснює свою діяльність на безперервній основі, за винятком випадків, коли таке допущення неправомірне.

Керівництво Підприємства також несе відповідальність за:

- розробку, впровадження і забезпечення функціонування ефективної і надійної системи внутрішнього контролю на Підприємстві;
- підтримку системи бухгалтерського обліку, що дозволяє забезпечити відповідність фінансової звітності вимогам МСФЗ;
- вживання заходів в межах своєї компетенції для забезпечення збереження активів Підприємства;
- запобігання і виявлення фактів шахрайства і інших зловживань.

Фінансова звітність Підприємства, за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, була затверджена до випуску 12 травня 2020 року від імені Підприємства.

Генеральний директор

Головний бухгалтер

С.Ю. АНДРЕЄВ

Ю.В. ПОПОВА

**Інші примітки та розкриття до фінансової звітності
Комунального підприємства «Харківські теплові мережі» за 2019 рік**

Представлена фінансова звітність Комунального підприємства «Харківські теплові мережі» (надалі – Підприємство) підготовлена у відповідності з Міжнародними стандартами фінансової звітності (далі – МСФЗ).

Підприємство вперше застосувало МСФЗ у при складанні фінансової звітності за 2019 рік, дата переходу на МСФЗ – 1 січня 2018 року. Остання фінансова звітність Підприємства у відповідності до НС(П)БО була складена за рік, що закінчився 31 грудня 2018.

Фінансова звітність Підприємства включає:

- 1) Баланс (Звіт про фінансовий стан);
 - 2) Звіт про фінансовий результат (Звіт про сукупний дохід);
 - 3) Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом);
 - 4) Звіт про власний капітал;
- примітки до фінансової звітності.

1. Інформація про підприємство.

Комунальне підприємство «Харківські теплові мережі» було створено 06.07.2001 року. Місцезнаходження Підприємства: 61037 м. Харків, вул. Мефодіївська, будинок 11 .
E-mail: hte@vl.kharkov.ua

Останні зміни до статуту Підприємства внесені 27.11.2018 року.

Основними видами діяльності Підприємства є:

- виробництво, транспортування, розподіл та реалізація теплової енергії усім групам споживачів за тарифами, що регулюються відповідно до чинного законодавства;
- надання послуг з централізованого опалення та постачання гарячої води;
- виробництво, використання для власних виробничих потреб, а також відпуск в мережі і реалізація електричної енергії відповідно до отриманих у встановленому порядку ліцензій та за тарифами, що регулюються чинним законодавством;
- технічне обслуговування та ремонт внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення та гарячої води;
- інші види діяльності.
- Підприємство має наступні ліцензії:

№ з/п	Назва ліцензії	Назва уповноваженого органу, яким видано документ	Дата, №	Термін дії
1	Виробництво теплової енергії на теплоелектроцентралях та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії	Національна комісія регулювання електроенергетики України (НКРЕ)	15.03.2011г. Серія АГ № 500402	03.03.2011 - 02.03.2021
			15.03.2011р. Серія АГ № 500278	03.03.2011 - 02.03.2021
2	Виробництво електричної енергії			
3	Надання послуг з перевезення пасажирів і небезпечних вантажів автомобільним транспортом (внутрішні перевезення пасажирів автобусами; внутрішні перевезення пасажирів	Державний комітет України з промислової безпеки, охорони праці та гірничного нагляду (Держгірпромнагляд) Територіальне управління Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничного нагляду по	01.06.2011р. серія АГ № 590256	срок дії необмежений

	легковими автомобілями на замовлення)	Харківській області		
4	Виробництво теплової енергії (крім діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях і когенераційних установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії)	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг	Постанова від 30.03.2017 року №446	безстрокові
5	Транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами			
6	Постачання теплової енергії			

Середня кількість працівників Підприємства протягом звітного періоду складала 5976 осіб.

2. Достовірне подання та відповідність МСФЗ

Фінансова звітність Підприємства є фінансовою звітністю загального призначення, яка сформована з метою достовірного подання фінансового стану, фінансових результатів діяльності та грошових потоків Підприємства для задоволення інформаційних потреб широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень.

Концептуальною основою фінансової звітності Підприємства за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, є Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумачення (КТМФЗ, ПКТ), видані Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО), в редакції чинній на 01 січня 2019 року, що офіційно оприлюдненні на веб-сайті Міністерства фінансів України.

Підготовлена Підприємством фінансова звітність чітко та без будь-яких застережень відповідає всім вимогам чинних МСФЗ з врахуванням змін, внесених РМСБО станом на 31 грудня 2019 року, дотримання яких забезпечує достовірне подання інформації в фінансовій звітності, а саме, доречної, достовірної, зіставної та зрозумілої інформації.

При формуванні фінансової звітності Підприємство керувалося також вимогами національних законодавчих та нормативних актів щодо організації і ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні, які не протирічать вимогам МСФЗ.

За попередній звітний рік, що завершився 31 грудня 2018 року, Підприємство готувало фінансову звітність відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Ця фінансова звітність за рік, що завершився 31 грудня 2019 року, є першою фінансовою звітністю Підприємства, підготовленою відповідно до МСФЗ. Інформацію про вплив переходу Підприємства на МСФЗ наведено у Примітці «Перше застосування МСФЗ».

3. Здатність Підприємства продовжувати діяльність на безперервній основі

Фінансова звітність підготовлена на основі принципу безперервності діяльності, який передбачає, що Підприємство буде продовжувати свої операції в найближчому майбутньому, а також зможе реалізувати свої активи і погасити свої зобов'язання в ході звичайної діяльності. Таким чином, керівництво Підприємства вважає, що використання принципу безперервної діяльності є доречним в даних обставинах.

При цьому, на дату затвердження звітності стабільність економіки і відповідно стабільність діяльності Підприємства залежить в значній мірі від політики та дій уряду, спрямованих на реформування адміністративної та правової системи.

Незважаючи на стабілізаційні заходи, які вживаються урядом України, існує певна невизначеність щодо фінансового стану, результатів операцій та економічних перспектив Підприємства. В результаті виникає суттєва невизначеність, яка може вплинути на майбутні операції та можливість відшкодування вартості активів Підприємства, його можливість погашати свої борги в міру настання строків їх сплати.

Керівництво Підприємства вважає, що воно вживає усіх необхідних заходів для підтримки економічної стабільності в умовах, що склалися, але подальше погіршення ситуації в економіці України може мати негативний вплив на результати та фінансовий стан Підприємства, який неможливо визначити на цей момент.

Підприємство напряму залежить від чинного законодавства та змін у ньому. Так діяльність Підприємства здійснюється на підставі Закону України “Про теплопостачання”, Податкового Кодексу України, Господарського Кодексу України, Закону України “Про житлово-комунальні послуги”, Закону України “Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання”, Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” та великої низки інших Законів України та підзаконних актів, що регулюють діяльність підприємства, а більш за все нормативних документів НКРСКП.

Українське законодавство та нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування та інші аспекти діяльності підприємств, у тому числі валютний контроль, митні вимоги та трансфертне ціноутворення, продовжують змінюватися. Положення законів і нормативних документів найчастіше є нечіткими, й їхнє тлумачення залежить від позиції місцевих, регіональних і державних органів та інших урядових інститутів. Випадки різних тлумачень законодавства не є поодинокими. Керівництво вважає, що його тлумачення відповідного законодавства є правильним, і що діяльність Підприємства здійснюється в повній відповідності до законодавства, а також що Підприємство нарахувало та сплатило всі необхідні податки.

Детальна інформація про можливий вплив діючого законодавства на діяльність Підприємства розкрито у примітці «Безперервність діяльності».

Ця фінансова звітність не включає жодних коригувань, які можуть мати місце в результаті такої невизначеності. Про такі коригування буде повідомлено, якщо вони стануть відомі та зможуть бути оцінені.

4. Основа підготовки фінансової звітності

Формат фінансових звітів представлений з урахуванням вимог Міністерства фінансів України, що затверджує форми фінансових звітів в Україні. Зміст рядків конкретизовано та розкрито у примітках.

Фінансова звітність складена за принципом історичної собівартості за винятком деяких фінансових інструментів, оцінюваних згідно з вимогами МСФЗ (IAS) 9 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». Випадки відхилення від принципу історичної вартості розкрито у відповідних розділах Приміток до фінансової звітності.

Фінансова звітність Підприємства підготовлена на підставі послідовного дотримання облікової політики.

5. Валюта подання звітності та функціональна валюта, ступінь округлення

Валюта подання звітності відповідає функціональній валюті, якою є національна валюта України – гривня. Фінансова звітність складена у тисячах гривень, округлених до цілих тисяч. Операції в інших валютах розглядаються як операції в іноземній валюті. Операції в іноземній валюті спочатку відображаються у функціональній валюті за курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, виражені в іноземних валютах,

перераховуються в функціональну валюту за курсом на кінець дня дати балансу. При визначенні курсових різниць на дату здійснення господарської операції застосовується валютний курс на початок дня дати здійснення операції. Курсові різниці, що виникають при розрахунках за монетарними статтями визнаються в прибутку або збитку в тому періоді, в якому вони виникають.

6. Звітний період фінансової звітності

Звітним періодом, за який формується фінансова звітність, вважається календарний рік, тобто період з 01 січня по 31 грудня 2019 року.

7. МСФЗ, які прийняті, але ще не набули чинності

На дату затвердження даної фінансової звітності, наступні стандарти, тлумачення та зміни до стандартів були випущені, але не набули чинності:

- у новій редакції Концептуальна основа фінансової звітності, що застосовуватиметься з 01.01.2020 року, змінено визначення активів і зобов'язань, а також додано нові положення з оцінки та припинення визнання активів і зобов'язань, подання і розкриття даних у фінансовій звітності за МСФЗ. Згідно нової редакції інформація, представлена у фінансовій звітності, повинна допомагати користувачам оцінити ефективність керівництва компанії в управлінні економічними ресурсами. Принцип обачності трактується через підтримку нейтральності представлених даних. Обачність визначається як прояв обережності при винесенні суджень в умовах невизначеності. Правдиве уявлення даних трактується як подання суті операцій, а не тільки їх юридичної форми. У новій редакції Концептуальної основи фінансової звітності вводиться поняття «звітуюче підприємство», під яким мається на увазі сторона економічної діяльності, яка має чітко визначені межі та поняття зведеної звітності. Вираз «економічний ресурс» замість терміну «ресурс» підкреслює, що Рада МСФЗ більше не розглядає активи лише як фізичні об'єкти, а, скоріше, як набір прав. Визначення активів і зобов'язань не відносяться до «очікуваних» надходжень або відтоків. Замість цього визначення економічного ресурсу відноситься до потенціалу активу / зобов'язання виробляти / передавати економічні вигоди. Нова глава Концептуальної основи фінансової звітності присвячена опису різних методів оцінки (історична і поточна вартість (справедлива вартість, вартість використання)), інформації, яку вони надають. Підприємство оцінює, що зазначені зміни не будуть мати суттєвого впливу на фінансову звітність.

- зміни до МСБО 1 «Подання фінансової звітності» (діє починаючи з 01.01.2020р). Зміни уточнюють визначення суттєвості. Інформація є суттєвою, якщо обґрунтовано очікується, що її пропуск, спотворення або затуманення може вплинути на рішення основних користувачів фінансової звітності загального призначення. За попередніми оцінками, зазначені зміни не матимуть істотного впливу на фінансову звітність Підприємства.

- зміни до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» (діє починаючи з 01.01.2020р). Змінилися вимоги до обліку хеджування. Ефект впливу на фінансову звітність Підприємства не очікується, оскільки на звітну дату відсутні операції хеджування.

8. Суттєві судження, оцінки та припущення

Керівництво використовує ряд оцінок і припущень, що базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин, стосовно представлення активів і зобов'язань, розкриття умовних активів і зобов'язань, тощо, при підготовці фінансової звітності у відповідності з вимогами МСФЗ. Фактичні результати можуть відрізнятись від вказаних оцінок.

Припущення та зроблені на їхній основі розрахункові оцінки постійно аналізуються на предмет необхідності їх зміни. Зміни в оцінках визнаються в тому звітному періоді, коли ці оцінки були переглянуті, і в усіх наступних періодах перспективні.

Під час підготовки цієї фінансової звітності керівництвом було зроблено наступні судження, оцінки та припущення:

- 5) Підприємство продовжуватиме свою діяльність на підставі принципу безперервності, строк діяльності Підприємства – безстроково.
- 6) Жодний компонент бізнесу та/або група активів чи окремі активи не передбачені на продаж. Вся діяльність розглядається як діяльність, що продовжується, інформація з припиненої діяльності не наводиться.
- 7) Зменшення корисності активів не проводилось, так як за результатами проведення тестів на знецінення, ознак знецінення не виявлено.
- 8) Підприємством оцінено, що для тих активів та зобов'язань, що відображені в балансі як довгострокові, відшкодування активів або погашення зобов'язань, відповідно, відбудеться більш ніж через дванадцять місяців з дати балансу для кожного рядка активів та зобов'язань, а по поточним – не більш ніж протягом календарного року.

9. Суттєві положення облікової політики

Облікова політика Підприємства розроблена відповідно до вимог МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» та інших чинних МСФЗ. Положення про облікову політику Підприємства затверджене Наказом від 02.01.2019 р. № 2 та Погоджене директором Департаменту комунального господарства Харківської міської ради.

Підприємство обирає та застосовує свої облікові політики послідовно для подібних операцій, інших подій або умов, якщо МСФЗ конкретно не вимагає або не дозволяє визначення категорії статей, для яких інші політики можуть бути доречними. Якщо МСФЗ вимагає або дозволяє таке визначення категорій, підприємство обирає прийнятну облікову політику та послідовно застосовує її до кожної категорії.

Підприємство змінює облікову політику, тільки якщо зміна:

- вимагається МСФЗ; або
- приводить до того, що фінансова звітність надає достовірну та доречнішу інформацію про вплив операцій, інших подій або умов на фінансовий стан, фінансові результати діяльності або грошові потоки підприємства.

Підприємство змінює облікову політику ретроспективно, при цьому вона коригує залишок кожного компонента власного капіталу на початок періоду, на який ця зміна впливає, за найперший поданий попередній період, а також коригує інші порівнювані суми, інформація про які розкрита за кожний поданий попередній період, так, наче нова облікова політика застосовувалася завжди.

Підприємство визначає критерії суттєвості для:

- окремих об'єктів обліку, що відносяться до активів, зобов'язань та власного капіталу в розмірі 5 відсотків від загальної суми всіх активів, зобов'язань та власного капіталу відповідно;
- окремих видів доходів та витрат - в розмірі 2 відсотка від чистого прибутку підприємства;
- статей фінансової звітності – одна тисяча грн.

Основні засоби

Основні засоби Підприємства враховуються і відображаються у фінансовій звітності Підприємства відповідно до МСБО 16 "Основні засоби". Для визнання об'єктів необоротними активами, визначення дати їх введення в експлуатацію, строку корисного використання, перегляду ліквідаційної вартості, перегляду строку корисного використання та виявлення ознак знецінення створюється постійно діюча комісія. Основними засобами в обліку визнаються матеріальні активи тоді і тільки тоді, коли:

-з великою часткою ймовірності можна стверджувати, що підприємство отримає пов'язані з активом майбутні економічні вигоди; та вартість активу підприємством може бути надійно оцінена.

Об'єкт основних засобів, який відповідає критеріям визнання активу, визнається за його собівартістю. Придбані основні засоби оцінюються по первинній вартості, яка включає вартість придбання і всі витрати, пов'язані з доставкою і доведенням об'єкту до стану

придатного для експлуатації. Вартість виготовлених власними силами об'єктів основних засобів визначається з використанням тих самих принципів, як і для придбаного активу. Основні засоби, отримані в результаті безоплатної передачі (дарування), оцінюються за справедливою вартістю отриманого активу на дату визнання в бухгалтерському обліку, визначеної експертним шляхом.

Після визнання активом, об'єкт основних засобів відображається за його собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності.

Амортизація активу починається, коли він стає придатним для використання, тобто коли він доставлений до місця розташування та приведений у стан, у якому він придатний до експлуатації у спосіб, визначений управлінським персоналом.

Нарахування амортизації здійснюється прямолінійним методом. Для застосування прямолінійного методу кожній групі основних засобів орієнтовно встановлюються наступні строки корисного використання основних засобів:

Категорія активу	Строк корисного використання (роки)
Будівлі та споруди	від 15 до 83
Машини та обладнання	від 8 до 30
Транспортні засоби	8
Інструменти, прилади та інвентар	від 7 до 20
Інше	від 8 до 12

Нематеріальні активи

Підприємство здійснює облік нематеріальних активів відповідно до МСБО 38 «Нематеріальні активи».

Нематеріальний актив визнається підприємством, якщо він відповідає визначенню нематеріального активу і критеріям визнання нематеріального активу.

Нематеріальний актив визнається тільки якщо:

є ймовірність того, що майбутні економічні вигоди, які відносяться до активу, надходять до підприємства; та

собівартість активу можна достовірно оцінити.

Підприємство оцінює ймовірність очікуваних майбутніх економічних вигід, використовуючи припущення, які можна обґрунтувати і підтвердити. Ці припущення відображають найкращу оцінку управлінським персоналом сукупності економічних умов, які існуватимуть протягом строку корисної експлуатації активу.

Після первісного визнання підприємство відображає нематеріальні активи за їх собівартістю за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності.

Нематеріальний актив з визначеним строком корисної експлуатації підлягає амортизації на строк вказаний у договорі, на патенті, ліцензії, свідоцтві тощо. Для нематеріальних активів, таких що неможливо визначити строк корисного використання, норми амортизації визначаються у розрахунку не менше 5 років. Активи з необмеженим строком корисного використання не амортизуються, але перевіряються раз у рік на можливий перехід до активів, які амортизуються.

Підприємство застосовує прямолінійний метод нарахування амортизації нематеріальних активів.

Нарахування амортизації починається, коли цей актив є наявним для використання, тобто коли він перебуває у тому місці і стані, які необхідні для його використання у спосіб визначений управлінським персоналом.

Категорія активу	Строк корисного використання (роки)
Права на об'єкти промислової власності; Інші нематеріальні активи (програмне забезпечення та ліцензії)	Від строку відповідно до правостановлюючого документа, та до 10 років, якщо строк не

Знецінення активів

Підприємство відображає необоротні активи у фінансовій звітності з урахуванням знецінення, яке визначається відповідно до МСБО 36. За наявності ознак знецінення активів, Підприємство визначає суму очікуваного відшкодування активу. Сума очікуваного відшкодування активу - це найбільша з двох оцінок: справедливої вартості за мінусом витрат на продаж або цінності їх використання. Якщо сума очікуваного відшкодування менше балансової вартості активу, різниця признається збитками від знецінення в звіті про фінансові результати з одночасним зменшенням балансової вартості активу до суми, яку буде відшкодовано. Збиток від зменшення корисності визнається для одиниці, що генерує грошові кошти, якщо сума очікуваного відшкодування цієї одиниці (групи одиниць) менша від балансової вартості цієї одиниці (групи одиниць). Для зменшення балансової вартості активів одиниці збиток від зменшення корисності слід розподіляти на пропорційній основі на активи одиниці (групи одиниць), базуючись на балансовій вартості кожного активу, який входить до складу одиниці (групи одиниць). Специфіка діяльності Підприємства припускає враховувати все Підприємство як Одиницю генеруючу грошові потоки, тому знецінення окремого активу, у разі відсутності ознак знецінення Одиниці в цілому в звітності не відображається.

Витрати по позиках.

Підприємство облік витрат на позики веде відповідно до МСБО 23 «Витрати на позики» .

Витрати на позики включають:

- витрати на сплату відсотків;
- фінансові витрати, пов'язані з фінансовою орендою;
- курсові різниці, які виникають унаслідок отримання позик в іноземній валюті, якщо вони розглядаються як коригування витрат на сплату відсотків.

Підприємство капіталізує витрати на позики, які безпосередньо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікаційного активу як частина собівартості цього активу. Підприємство визнає інші витрати на позики в тому періоді, в якому вони були понесені.

Якщо кошти позичені взагалі й використовуються з метою отримання кваліфікованого активу, то суму витрат на позики, яка підлягає капіталізації, слід визначати шляхом застосування норми капіталізації до витрат на цей актив. Норма капіталізації повинна бути середньозваженою величиною витрат на позики стосовно всіх непогашених позик суб'єкта господарювання протягом цього періоду, а не лише позик, які були здійснені конкретно з метою отримання кваліфікованого активу. Сума витрат на позики, капіталізована підприємством протягом періоду, не повинна перевищувати суму витрат на позики, понесених протягом цього періоду.

Підприємство починає капіталізувати витрати на позики як частину собівартості кваліфікованого активу з дати початку капіталізації. Датою початку капіталізації є дата, коли суб'єкт господарювання вперше виконує всі умови, наведені нижче, а саме:

- він поніс витрати, пов'язані з активом;
- він поніс витрати на позики;
- він веде діяльність, необхідну для підготовки активу до його використання за призначенням або продажу.

Підприємство призупиняє капіталізувати витрати на позики протягом тривалих періодів, у яких він призупиняє активну розробку кваліфікованого активу.

Підприємство припиняє капіталізувати витрати на позики, якщо по суті, вся діяльність, необхідна для підготовки кваліфікованого активу до його передбаченого використання або продажу, завершена.

Кваліфікований актив – це актив, який обов'язково потребує суттєвого періоду для підготовки його до використання за призначенням чи для реалізації.

Суттєвим визнається період що перевищує строк 6 місяців.

Запаси

Облік запасів підприємство здійснює відповідно до вимог МСБО 2 «Запаси»

Запаси визнаються активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена.

Одиницею бухгалтерського обліку запасів є їх найменування або однорідна група(вид).

Облік запасів ведеться у кількісно-сумовому вираженні із закріпленням за матеріально-відповідальною особою, застосовуючи оборотно-сальдові відомості, відомості залишків матеріалів та з дотриманням основних принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Оцінка запасів здійснюється підприємством на трьох етапах руху запасів у виробничому циклі підприємства:

- при надходженні запасів на підприємство;
- при вибутті запасів;
- на дату складання фінансової звітності.

Придбані(отримані) або вироблені запаси зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю. Первісна вартість запасів є собівартістю запасів, яка складається з таких фактичних витрат:

-ціни придбання;

-суми ввізного мита та суми інших податків;

-витрати на транспортування, вартості робіт з навантаження та розвантаження;

-інших витрат, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях. До таких витрат, зокрема належать прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати.

При відпуску запасів у виробництво, продажі та іншому вибутті їх оцінка здійснюється за методами:

- для взаємозамінних запасів (одного найменування, але різних цін) за методом ФІФО – собівартості перших за часом надходження запасів;
- для інших запасів - за ідентифікаційною собівартістю – обліковій ціні відповідної одиниці запасів.

На дату балансу в бухгалтерському обліку підприємства запаси відображаються за найменшою з двох оцінок: за собівартістю чи чистою вартістю реалізації.

На дату складання річної фінансової звітності підприємство перевіряє, чи існують на балансовому обліку запаси, термін облік яких перевищує встановлений термін для оборотних активів. У випадку виявлення таких оборотних активів, підприємство списує такі запаси з балансового обліку або здійснює їх переоцінку.

Фінансові інструменти

Облік фінансових інструментів ведеться відповідно до:

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»

МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації»

МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання»

Фінансові інструменти визнаються у балансі (звіті про фінансовий стан), коли Підприємство стає стороною контрактних взаємовідносин щодо певного інструмента.

Фінансові інструменти Підприємства представлені грошовими коштами та їх еквівалентами, торговою та іншою дебіторською заборгованістю, кредитами за позиками, торговою кредиторською заборгованістю.

Первісне визнання фінансових інструментів

Фінансові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, первісно визнаються за справедливою вартістю. Всі інші фінансові інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю, включаючи витрати на операцію, які

додаються до справедливої вартості фінансових активів та вираховуються зі справедливої вартості фінансових зобов'язань. Найкращим підтвердженням справедливої вартості при первісному визнанні є ціна угоди. Прибуток або збиток при первісному визнанні враховується якщо існує різниця між ціною угоди і справедливою ціною, підтвердженням якої можуть служити інші спостережувані на ринку поточні угоди з тим же інструментом, або модель оцінки, яка в якості базових даних використовує тільки дані спостережуваних ринків.

Класифікація і подальша оцінка фінансових активів

Усі визнані фінансові активи оцінюються у подальшому за амортизованою або справедливою вартістю залежно від їх класифікації.

Підприємство класифікує фінансові активи на підставі бізнес-моделі та виходячи з характеру грошового потоку від фінансових активів.

Фінансові активи класифікуються при їх первісному визнанні.

Фінансові активи підприємства класифікуються наступним чином:

- грошові кошти та їх еквіваленти,
- дебіторська заборгованість за товари/послуги (торгова дебіторська заборгованість), заборгованість за виданими позиками та інша дебіторська заборгованість.

До дебіторської заборгованості за товари/послуги, заборгованості за виданими позиками, та іншої дебіторська заборгованість підприємство застосовує бізнес-модель, метою якої є утримання цих активів для одержання договірних грошових потоків.

Перекласифікація фінансових активів можлива лише при зміні бізнес-моделі.

Торгова дебіторська заборгованість (заборгованість за надані послуги та поставлені товари) без значного фінансового компонента первісно визнається за ціною операції за правилами МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами».

Інші фінансові активи під час їх первісного визнання підприємство оцінює за справедливою вартістю з урахуванням витрат на операцію, що можуть бути безпосередньо віднесені на придбання або викупу фінансового активу.

Після первісного визнання торгова дебіторська заборгованість, позики та інша дебіторська заборгованість оцінюються за амортизованою вартістю, що визначається з використанням методу ефективної процентної ставки, за вирахуванням резерву від знецінення.

Знецінення фінансових активів

На кожен дату балансу підприємство оцінює наявність об'єктивних ознак знецінення фінансового активу або групи фінансових активів.

Оцінка очікуваних кредитних збитків відображає:

- неупереджену і виважену з урахуванням імовірності суму, визначену шляхом оцінки діапазону можливих результатів,
- вартість грошей у часі та всю обґрунтовану та підтверджуючу інформацію про минулі події, поточні умови і прогнозовані майбутні економічні умови на звітну дату без надмірних витрат та зусиль.

Підприємство визнає резерв під збитки на підставі моделі очікуваних кредитних збитків. Для розрахунку очікуваних кредитних збитків за торговою дебіторською заборгованістю підприємство застосовує матрицю забезпечень. Підприємство на дату балансу здійснює класифікацію зазначеної заборгованості за строками її непогашення на наступні групи:

- 1 група - до 3-х місяців з дати виникнення,
- 2 група - від 3-х до 6-ти місяців;
- 3 група - від 6-ти до 12-ти місяців;
- 4 група - від 12-ти до 18-ти місяців;
- 5 група – від 18-ти до 36-ти місяців;
- 6 група- більше 36 місяців.

За кожною визначеною групою встановлюються фіксовані ставки резерву:

Група дебіторської заборгованості за строками непогашення	Ставка резерву від суми заборгованості, %
1 група	0,01
2 група	0,1
3 група	1,0
4 група	3,0
5 група	5,0
6 група	100,0

Ставка резервування для кожного строку непогашення визначається на підставі історичної інформації щодо прострочень та списань дебіторської заборгованості, але також враховує очікувані зміни в погашенні дебіторської заборгованості внаслідок макроекономічних змін, платоспроможності та поведінці дебіторів тощо. Підприємство на регулярній основі (принаймні, раз на рік) здійснює аналіз актуальності застосованих ставок резервування та, за необхідності, переглядає їх.

Крім того, знецінення в розмірі всієї суми дебіторської заборгованості (включаючи ПДВ) здійснюється по дебіторській заборгованості, відносно якої на дату балансу наявна інформація:

- про прийняте судом рішення про стягнення заборгованості,
- про порушення справи про банкрутство,
- про прийняття рішення про припинення юридичної особи.

При створенні резерву під знецінення виданих авансів резервується сума заборгованості за вирахуванням ПДВ.

Збитки внаслідок зменшення корисності визнаються у звіті про фінансові результати у складі інших операційних витрат

Фінансові зобов'язання

Підприємство класифікує фінансові зобов'язання на підставі бізнес-моделі та виходячи з характеру грошового потоку від фінансових зобов'язань.

Класифікація фінансових зобов'язань здійснюється при їх первісному визнанні.

Підприємство класифікує фінансові зобов'язання наступним чином:

- банківські овердрафти, кредити та позики,
- торгівельна та інша кредиторська заборгованість,

Перекласифікація фінансових зобов'язань не здійснюється.

При первісному визнанні фінансові зобов'язання визнаються за справедливою вартістю, з урахуванням витрат на позики та кредити, безпосередньо пов'язаних з правочином.

Аванси отримані обліковуються у розмірі початково отриманих сум, без урахування ПДВ.

Після первісного визнання кредиторська заборгованість, кредити та позики оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка. Амортизація з використанням методу ефективної ставки відсотка відображається в звіті про фінансові результати у складі фінансових витрат.

Основні підходи до оцінки фінансових інструментів

Справедлива вартість - це ціна, яка може бути отримана при продажу активу або сплачена при передачі зобов'язання при проведенні звичайної операції між учасниками ринку на дату оцінки. Найкращим підтвердженням справедливої вартості є ринкове котирування на активному ринку. Активний ринок - це ринок, на якому операції з активом або зобов'язанням проводяться з достатньою частотою і в достатньому обсязі, що дозволяє отримувати інформацію про оцінки на постійній основі.

Справедлива вартість фінансових інструментів, що обертаються на активному ринку, оцінюється як сума, отримана при множенні ринкового котирування на окремі актив або зобов'язання на кількість інструментів, утримуваних Товариством.

Моделі оцінки, такі як модель дисконтування грошових потоків, а також моделі, засновані на даних аналогічних операцій, що здійснюються на ринкових умовах, або розгляд фінансових даних об'єкта інвестицій використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, для яких недоступна інформація про ціну угод. Результати оцінки справедливої вартості аналізуються і розподіляються за рівнями ієрархії справедливої вартості в такий спосіб:

- до першого рівня відносяться оцінки за ринковими котируваннями (які не коригуються) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань,
- до другого рівня - оцінки, які отримані за допомогою моделей оцінки, в яких усі значні вхідні дані, які або прямо або побічно є такими, що спостерігаються для активу або зобов'язання,
- до третього рівня - оцінки, які не є заснованими виключно на спостережуваних ринкових даних (тобто для оцінки потрібен значний обсяг не спостережуваних вхідних даних).

Перекласифікація з рівня на рівень ієрархії справедливої вартості не мала місця на кінець звітного періоду.

Витрати по угоді є додатковими витратами, що безпосередньо відносяться до придбання, випуску або вибуття фінансового інструменту. Додаткові витрати - це витрати, які не були б понесені, якби операція не відбулася. Витрати на проведення операції включають виплати на комісійні, сплачені агентам, консультантам, брокерам та дилерам, збори, які сплачуються регулюючим органам та фондовим біржам, а також податки і збори, що стягуються при передачі власності. Витрати на проведення операції не включають премій або дисконтів за борговими зобов'язаннями, витрат на фінансування, внутрішніх адміністративних витрат та витрат на зберігання.

Амортизована вартість являє собою величину, в якій фінансовий інструмент був оцінений при первісному визнанні, за вирахуванням погашення основної суми боргу, зменшену або збільшену на величину нарахованих відсотків, а для фінансових активів - за вирахуванням суми збитків від знецінення. Нарощені відсотки включають амортизацію відкладених при первісному визнанні витрат на операцію, а також будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефективної процентної ставки. Нарештовані процентні доходи і нараховані процентні витрати, включаючи купонних дохід та амортизований дисконт або премію, не відображаються окремо, а включаються до балансової вартості відповідних статей балансу (звіту про фінансовий стан).

Амортизована вартість фінансових інструментів розраховується з використанням ефективної процентної ставки за вирахуванням резерву на знецінення і виплат або зменшення основної суми заборгованості. Метод ефективної процентної ставки - метод що використовується для розрахунку амортизованої собівартості фінансового інструменту та для розподілу та визнання процентного доходу та процентних витрат у прибутку або збитку за відповідний період. Ефективна ставка відсотка - це процентна ставка за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження точно дисконтуються протягом очікуваного строку дії фінансового інструмента до валової балансової вартості фінансового активу або до амортизованої собівартості фінансового зобов'язання.

Довгострокова дебіторська та кредиторська заборгованість, реструктуризована на підставі мирових угод, рішень суду, тощо, дисконтується до її чистої теперішньої вартості із застосуванням ефективної ставки відсотка, яка притаманна переважній більшості фінансових інструментів, які мають схожі умови та характеристики, залишок часу, протягом якого відсоткова ставка за договором залишатиметься фіксованою, залишок часу по виплаті основної суми боргу. Підприємство визначає строк реструктуризації заборгованості виходячи з умов контракту, чинного законодавства, інших регуляторних принципів, галузевої практики та іншої доступної інформації.

Визнання доходів і витрат

В бухгалтерському обліку витрати відображаються одночасно зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань. Витрати визнаються витратами періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені.

В залежності від визначених видів доходів, у бухгалтерському обліку підприємство виділяє наступні групи видів витрат:

- собівартість реалізованої продукції(робіт, послуг);
- адміністративні витрати;
- витрати на збут;
- інші витрати операційної діяльності;
- фінансові витрати;
- інші витрати.

Облік витрат за ліцензійними видами діяльності здійснюється окремо відповідно до ліцензійних умов.

Витрати на виробництво визнаються у тому періоді в якому вони виникли у зв'язку з отриманням відповідного доходу. Розподіл витрат на оплату праці працівників підприємства між ліцензованими основними видами діяльності здійснюється в залежності від розподілу персоналу підприємства з прив'язкою до місця його безпосередньої роботи, назвою спеціальності (професії) та обов'язків, зазначених у посадовій чи виробничій інструкції з встановленням відповідних символів в обліковій картці робітника та з зазначенням відповідних груп, рахунків, встановлених за штатним розписом.

Розподіл витрат загального призначення між усіма видами господарської діяльності проводиться пропорційно прямим витратам на оплату праці.

При визначенні доходу підприємство використовує наступні стандарти:

МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами»

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»

МСБО 20 Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу

Підприємство класифікує доходи з наступними групами:

- Дохід від реалізації товарів, робіт, послуг,
- Інші операційні доходи,
- Фінансові доходи,
- Інші доходи.

Дохід визнається внаслідок передачі товарів або надання послуг покупцям (замовникам) в сумі, що відображає компенсацію, право на яку підприємство має право в обмін на передачу таких товарів або послуг покупцеві (замовникові).

Датою визнання доходів є дата, коли підприємство задовольняє зобов'язання щодо виконання договору, передаючи товари покупцю та надаючи послуги замовнику. Передача здійснюється в міру того, як покупець (замовник) отримує контроль над такими активами.

Доходи від виробництва, транспортування, постачання теплової енергії, від надання послуг з постачання теплової енергії та постачання гарячої води визнаються відповідно до показників лічильників та норм споживання і тарифів, встановлених НКРЕКП (Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг України).

Доходи від реалізації електричної енергії ДП «Енергоринок», державному монополісту у сфері розподілу електроенергії, до 01.07.2019 р. визнаються за цінами, встановленими НКРЕКП. З 01.07.2019 р. доходи від реалізації електричної енергії визнаються за ринковими цінами згідно Закону України «Про ринок електричної енергії».

Доходи від надання послуг з харчування робітників визнаються в сумі, що формується у відповідності до наказу по підприємству.

Доходи від інших видів роздрібною торгівлі поза магазинами (реалізація товарно-матеріальних цінностей), оптової торгівлі відходами та брухтом (оптової реалізації відходів чорних та кольорових металів, інших матеріалів, отриманих від ліквідації основних засобів, реалізації неліквідів, залишків запасів, необоротних активів та інших матеріальних цінностей), у разі реалізації товарно-матеріальних цінностей, інших матеріалів субпідрядникам та іншим юридичним особам для виконання робіт на сторону та у разі реалізації товарно-матеріальних цінностей на сторону (працівникам підприємства та ін.) визнаються за вартістю цих матеріалів, розрахованою у відповідності до наказу по підприємству, але не менше їх

ринкової вартості. Умови реалізації відходів та брухту, ТМЦ за зазначеним видом діяльності визначається за наказом по підприємству.

Компенсація в негрошовій формі за передані товари або послуги оцінюється за її справедливою вартістю.

Доходи від основної діяльності формуються з нарахувань за виробництво, транспортування та постачання теплової енергії, надання послуг з централізованого опалення та постачання гарячої води, а також інших доходів.

Державні субсидії (цільове фінансування) визнаються у складі доходів у випадку, коли є обґрунтована впевненість в тому, що підприємство виконає умови їх надання та державні субсидії (цільове фінансування) будуть отримані.

Цільове фінансування для компенсації витрат (збитків), яких зазнало підприємство та фінансування для надання підтримки без встановлення умов його витрачання на виконання у майбутньому певних заходів визнаються дебіторською заборгованістю з одночасним визнанням доходу.

Грошові кошти

Формування у бухгалтерському обліку інформації про грошові кошти та її розкриття у фінансовій звітності здійснюється відповідно до МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів»
Звіт про рух грошових коштів складається за прямим методом. В звіті відображаються основні класи грошових платежів та надходжень.

Грошові кошти та їх еквіваленти оцінюються відповідно до їх номінальної вартості.

Грошові кошти в іноземній валюті доля відображення в фінансовій звітності перераховуються в національну валюту за курсом НБУ на дату складання звітності.

Власний капітал

Власний капітал - частина в активах підприємства, яка залишається після вирахування його зобов'язань

На розмір власного капіталу впливають:

- внески власників, які збільшують активи підприємства,
- вилучення коштів власниками, що зменшують активи та власний капітал підприємства,
- доходи та витрати, які призводять відповідно до зростання та зменшення власного капіталу.

Підприємство класифікує наступні статті власного капіталу:

- зареєстрований капітал
- додатковий капітал,
- нерозподілений прибуток (збиток).

Забезпечення

При відображенні у фінансовій звітності забезпечень, непередбачених активів та непередбачених зобов'язань підприємство застосовує:

МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи»,

МСБО 19 «Виплати працівникам».

Забезпечення відображається у звіті про фінансовий стан у тому випадку, коли у підприємства виникає юридичне або конструктивне зобов'язання внаслідок минулої події та існує ймовірність того, що погашення зобов'язання вимагатиме вибуття ресурсів, котрі втілюють в собі економічні вигоди та підприємство може здійснити надійну розрахункову оцінку величини такого зобов'язання.

Забезпечення визнається в сумі, яка відображає найкращу розрахункову оцінку витрат, необхідних для врегулювання існуючого зобов'язання. Ризики та фактори невизначеності, які притаманні багатьом подіям та обставинам, повинні враховуватись при визначенні найкращої розрахункової оцінки резерву для того, щоб уникнути завищення активів та доходів, та заниження зобов'язань та витрат. Однак невизначеність не виправдовує створення надмірних

забезпечень або навмисного завищення зобов'язань.

Якщо вплив вартості грошей у часі є суттєвим, підприємство відображає суму забезпечення за теперішньою вартістю видатків, які будуть потрібні для погашення зобов'язання. При цьому використовується ставка дисконтування до оподаткування, яка відображає поточну ринкову оцінку вартості грошей.

Забезпечення під майбутні операційні витрати не формуються.

Підприємство створює наступні види забезпечень:

забезпечення на виплату відпусток,

забезпечення на майбутні судові витрати;

інші забезпечення.

Податок на прибуток.

Підприємство використовує МСБО 12 «Податки на прибуток»

Поточні податкові активи та зобов'язання за поточний і попередній періоди оцінюються в сумі, обчисленій до сплати податковим органам (відшкодуванню від податкових органів, у яких Компанія зареєстрована). Нарахування поточного податку на прибуток здійснюється на основі податкових ставок та податкового законодавства, які набули або фактично набули чинності на кінець звітного періоду. Витрати з поточного податку на прибуток розраховуються на основі оподаткованого прибутку, визначеного згідно з вимогами податкового законодавства України з використанням встановлених податкових ставок.

Поточний податок на прибуток, що стосується статей, які відображаються безпосередньо у капіталі або іншому сукупному доході, визнається у складі капіталу або іншого сукупного доходу відповідно.

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом зобов'язань шляхом визначення тимчасових різниць на кінець звітного періоду між податковою базою активів і зобов'язань і їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності.

Відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання розраховуються за ставками оподаткування, що діятимуть протягом періоду, у якому будуть здійснюватися реалізація або використання активу та погашення зобов'язання.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кінець кожного звітного періоду й знижується в тій мірі, в якій отримання достатнього оподаткованого прибутку, який дозволить використовувати всі або частину відстрочених податкових активів, оцінюється як малоімовірне. Невизнані відстрочені податкові активи переглядаються на кінець кожного звітного періоду й визнаються в тій мірі, в якій з'являється значна ймовірність того, що майбутній оподатковуваний прибуток дозволить використовувати відстрочені податкові активи.

Відстрочені податкові активи й зобов'язання визначаються за ставками податку, які застосовуватимуться протягом періоду реалізації активу або врегулювання зобов'язання на підставі ставок податку (та податкового законодавства), які набули або фактично набули чинності на кінець звітного періоду.

Відстрочені податкові активи й відстрочені податкові зобов'язання відображаються у фінансовій звітності згорнуто.

Відстрочені податкові активи й відстрочені податкові зобов'язання не дисконтуються.

Відстрочений податок класифікується як необоротний актив або довгострокове зобов'язання.

Відстрочений податок визнається як дохід або витрати у звіті про сукупний дохід, крім випадків, коли він відноситься до статей, що відображаються безпосередньо у статтях власного капіталу. У таких випадках відстрочений податок також відображається у статтях власного капіталу.

Оцінка відстрочених податкових активів та зобов'язань проводиться на основі суджень керівництва Підприємства що базуються на інформації, яка є в його розпорядженні на момент складання фінансової звітності. Нестабільність податкової політики держави створює невизначеність щодо прийняття податковими органами при проведенні ними перевірок

податкових декларації певних підходів до податку на прибуток, які застосовуються керівництвом підприємства.

В цих випадках Підприємство оцінює наскільки ймовірним є прийняття податковим органом невизначеного підходу до податку та:

- якщо існує імовірність прийняття податковим органом невизначеного підходу до податку, Підприємство визначає оподатковуваний прибуток/збиток, бази оподаткування, невикористані податкові збитки та вигоди або ставки оподаткування згідно з підходом до податку, який використовується ним при складанні звітності з податку на прибуток,

- якщо не існує імовірності прийняття податковим органом невизначеного підходу до податку, Підприємство відображає вплив невизначеності при визначенні оподаткованого прибутку/збитку, баз оподаткування, невикористаних податкових збитків та вигод або ставок оподаткування за кожним невизначеним підходом до податку з використанням одного з наступних методів, який за очікуваннями Підприємства, краще передбачає розв'язання невизначеності:

- найімовірнішу суму, як єдину найбільш імовірну суму в діапазоні можливих результатів;

- очікуване значення, як суму зважених на імовірність сум за діапазоном можливих результатів.

Якщо невизначений підхід до податку впливає на поточний податок та відстрочений податок, Підприємство робить послідовні судження та оцінки як щодо поточного, та і відстроченого податку.

На кінець кожного звітного року Підприємство переглядає свої судження та оцінки, застосовані внаслідок невизначеності щодо підходів з податку на прибуток.

10. Перше застосування МСФЗ

Підприємство на дату переходу вело свій облік та складало фінансову звітність відповідно до вимог українського законодавства, які не повною мірою збігаються з МСФЗ.

Керівництво прийняло рішення скласти першу фінансову звітність за МСФЗ за рік, який завершився 31.12.2019.

Підприємство підготувало фінансову звітність відповідно до МСФЗ, які застосовуються за періоди, що завершуються 31 грудня 2019 року або після цієї дати, разом з порівняльною інформацією станом на 31 грудня 2018 року і за рік, що завершився на зазначену дату, як описано в обліковій політиці. Під час підготовки цієї фінансової звітності за МСФЗ вступний звіт про фінансовий стан Підприємства був підготовлений на 1 січня 2018 року, дату переходу Підприємства на МСФЗ. У цій примітці пояснюються основні коригування, виконані Підприємством при перерахунку звіту про фінансовий стан, складеного на 1 січня 2018 року згідно з П(С)БО, а також раніше випущеної фінансової звітності за рік, що завершився 31 грудня 2018 року.

Для цього підготовлено вступний звіт про фінансовий стан на 01.01.2018 р. з таблицею узгодження.

БАЛАНС (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2017 р.

Актив	Код рядка	Пояснення	На 01.01.2018 р. за П(С)БО	Вплив переходу	На 01.01.2018 р. за МСФЗ
1	2	3	4	5	6
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи	1000	1,2	6 760	(4 135)	2 625

первісна вартість	1001	1,2	7 854	(5 229)	2 625
накопичена амортизація	1002	1	(1 094)	1 094	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2	157 230	(157 230)	0
Основні засоби	1010	3,2	779 038	1 729 215	2 508 253
первісна вартість	1011	3,2,7	1 690 824	817 429	2 508 253
знос	1012	3,2	(911 786)	911 786	0
Інвестиційна нерухомість	1015	4	31	735	766
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	4	203	563	766
Знос інвестиційної нерухомості	1017	4	(172)	172	0
Довгострокові біологічні активи	1020				
інші фінансові інвестиції	1035				
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	5	77 940	(26 636)	51 304
Відстрочені податкові активи	1045	6	181 120	(181 120)	0
Інші необоротні активи	1090		244		244
Усього за розділом I	1095		1 202 363	1 360 829	2 563 192
II. Оборотні активи					
Запаси	1100		49 116		49 116
Виробничі запаси	1101		47 664		47 664
Незавершене виробництво	1102		580		580
Товари	1104		872		872
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	8	2 347 086	(454 782)	1 892 304
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	7	71 567	(40 819)	30 748
з бюджетом	1135		490 056		490 056
у тому числі з податку на прибуток	1136		4 507		4 507
Інша поточна дебіторська	1155	9	21 300	(18 464)	2 836

заборгованість					
Гроші та їх еквіваленти	1165		157 066		157 066
Витрати майбутніх періодів	1170		359		359
Інші оборотні активи	1190		999 470	(42 661)	956 809
Усього за розділом II	1195		4 136 020	(556 726)	3 579 294
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200				
Баланс	1300		5 338 383	857 921	6 142 486

Пасив	Код рядка	Пояснення	На 01.01.2018 р. за П(С)БО	Вплив переходу	На 01.01.2018 р. за МСФЗ
1	2	3	4	5	6
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		503 331		503 331
Капітал у дооцінках	1405	10	11 863	(11 863)	0
Додатковий капітал	1410	10	78 673	(33 794)	44 879
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	16	(3 489 568)	783 222	(2 706 346)
Усього за розділом I	1495		(2 895 701)	737 565	(2 158 136)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	11		165 493	165 493
Довгострокові кредити банків	1510		234 502		234 502
Інші довгострокові зобов'язання	1515	12	136 167	(85 466)	50 701
Довгострокові забезпечення	1520	13		26 031	26 031
Усього за розділом II	1595		370 669	104 787	476 727
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків	1600		66 762		66 762
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610				
товари, роботи, послуги	1615		6 791 363		6 791 363

розрахунками з бюджетом	1620		11 928	36	11 964
розрахунками зі страхування	1625		1 484		1 484
розрахунками з оплати праці	1630		9 217		9 217
одержаними авансами	1635	15	255 963	(42 661)	213 302
Поточні забезпечення	1660	14	1 915	3 105	5 020
Доходи майбутніх періодів	1665		83 086		83 086
Інші поточні зобов'язання	1690		641 697		641 697
Усього за розділом III	1695		7 863 415	3 141	7 823 895
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700				
Баланс	1900		5 338 383	857 921	6 142 486

Пояснення до таблиці узгодження.

1. Виведені із складу нематеріальні активи , які не відповідають ознакам активу (6 760).
 2. Незавершені капітальні інвестиції визнані активами (157 230), а саме:
Незавершені капітальні інвестиції визнані в складі нематеріальних активів (1440)
Незавершені капітальні інвестиції визнані в складі основних засобів (155790)
 3. Переоцінено до справедливої вартості основні засоби, нову вартість прийнято за доцільну собівартість
 4. Переоцінено до справедливої вартості інвестиційну нерухомість, нову вартість прийнято за доцільну собівартість
 5. Нараховано резерв сумнівних боргів по довгостроковій дебіторській заборгованості (3 374) та продисконтовано довгострокову дебіторську заборгованість (23 262).
 6. Відкореговані відстрочені податкові активи.
 7. Визнання авансів, сплачених в рамках проєкту «Підвищення енергоефективності в секторі централізованого тепlopостачання України» в складі основних засобів (40 819).
 8. Донараховано резерв сумнівних боргів по поточній дебіторській заборгованості.
 9. Продисконтовано та донараховано резерв сумнівних боргів по іншій поточній дебіторській заборгованості.
 10. Капітал у дооцінках та додатковий капітал визнано в складі нерозподіленого прибутку (збитку).
 11. Нараховані відстрочені податкові зобов'язання в зв'язку із збільшенням вартості основних засобів, за рахунок переоцінки до справедливої вартості.
 12. Продисконтовано довгострокову кредиторську заборгованість.
 13. Донараховані забезпечення майбутніх виплат працівникам.
 14. Донараховані забезпечення поточних виплат працівникам.
 15. Аванси отримані визнані в обліку без урахування ПДВ.
 16. Всі впливи переходу, окрім перекласифікації незавершених капітальних інвестицій до складу нематеріальних активів та основних засобів.
- Нижче подано узгодження інших форм звітності за 2018 рік, який є найпізнішим періодом у найостаннійшій річній фінансовій звітності Підприємства, складеної за НП(С)БО.

10.1 Узгодження сукупного доходу, відображеного згідно з НП(С)БО та МСФЗ.

Показники	2018
Показник сукупного доходу за рік за даними НП(С)БО	(1 741 432)
Різниця в розрахунку амортизації	(221 150)
Коригування собівартості на суму незавершених капітальних інвестицій, які визнані витратами	(4 033)
Виправлення помилок	(167)
Донарахування резерва сумнівних боргів	(140 891)
Нарахування доходу від дисконтування дебіторської та кредиторської заборгованості	275 968
Коригування доходу в розмірі амортизації по безоплатно отриманим ОЗ, в зв'язку з переглядом строку корисного використання	1234
Нарахування фінансових витрат від дисконтування дебіторської та кредиторської заборгованості	(30 371)
Сторнування витрат з податку на прибуток	6746
Нарахування доходу з податку на прибуток	41 054
Показник сукупного доходу за рік за даними МСФЗ	(1 813 042)

10.2 Узгодження власного капіталу, відображеного згідно з П(С)БО та МСФЗ:

Показники	31.12.2018	01.01.2018
Показник нерозподіленого прибутку за даними НП(С)БО	(5 230 120)	(3 489 603)
Перехідні коригування нерозподіленого прибутку	783 222	783 222
Коригування прибутків (збитків) періоду	(72 490)	28
Показник нерозподіленого прибутку за даними МСФЗ	(4 519 388)	(2 706 346)

10.3 Звіт про рух грошових коштів

Перехід від НП(С)БО на МСФЗ не вплинув суттєво на звіт про рух грошових коштів Підприємства.

ПРИМІТКИ ДО СТАТЕЙ ФІНАНСОВИХ ЗВІТІВ

Примітки до звіту про фінансовий стан

11. Нематеріальні активи

У складі нематеріальних активів обліковуються: нематеріальні активи та незавершені капітальні інвестиції, пов'язані з нематеріальними активами.

Рух та склад нематеріальних активів представлений наступним чином:

тис.грн.

Найменування	Права користування природними ресурсами	Право на об'єкти промислової власності	Авторське право та суміжні з ним права	Інші НА	Разом
<i>Первісна вартість</i>					
Залишок на 01 січня 2018 р.	6	736	230	213	1 185
Надходження			264		264
Вибуття					0
Інші зміни				1	1
Залишок на 31 грудня 2018 р.	6	736	494	214	1 450
Надходження				12	12
Вибуття				6	6
Інші зміни					0
Залишок на 31 грудня 2019 р.	6	736	494	220	1 456
<i>Накопичена амортизація</i>					
Залишок на 01 січня 2018 р.	0	0	0	0	0
Амортизація за період	0	107	53	45	205
Вибуло за рік: накопичена амортизація					0
Інші зміни					0
Залишок на 31 грудня 2018р.	0	107	53	45	205
Амортизація за період	0	107	66	45	218
Вибуло за рік: накопичена амортизація				1	1
Інші зміни					0
Залишок на 31 грудня 2019 р.	0	214	119	89	422
<i>Балансова вартість</i>					
Залишок на 01 січня 2018 р.	6	736	230	213	1 185
Залишок на 31 грудня 2018 р.	6	629	441	169	1 245
Залишок на 31 грудня 2019 р.	6	522	375	131	1 034

Капітальні інвестиції на 01 01 2018р. – 1 440 тис.грн.

31 12 2018р. – 2 277 тис.грн

31 12 2019р. – 2 279 тис.грн

Строки корисної експлуатації нематеріальних активів:

Найменування	строк використання, що залишився (місяців)
ПРАВА НА ВИГОТОВЛЕННЯ ТЕПЛОУТИЛІЗАЦІЙНИХ УСТАНОВОК НА 15000 м3 / год ВІДХІДНИХ ГАЗІВ	8
ПЗ "АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА РОЗРАХУНКІВ ЗА ТЕПЛОЕНЕРГІЮ З ЮРИДИЧНИМИ СПОЖИВАЧАМИ"	98
ЗВІТ ^ВИЗНАЧЕННЯ МОЖЛИВОСТІ І ДОЦІЛЬНОСТІ ВСТАНОВЛЕННЯ УТИЛІЗАТОРІВ ТЕПЛОТИ ВІДПРАЦЬОВАНИХ ГАЗІВ ЗА КОТЛАМИ ПОТУЖНІСТЮ БІЛЬШЕ 4МВт^	63
ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ^ЕНЕРГОЦЕНТР^	30

12. Основні засоби

У складі статті основні засоби обліковуються основні засоби, аванси сплачені за придбання основних засобів та незавершені капітальні інвестиції.

Рух та склад основних засобів представлений наступним чином:

тис.грн.

Найменування	Будинки та споруди	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інструмент, прилади, інвентар	Разом
<i>Первісна вартість</i>					
Залишок на 1 січня 2018 р	1 658 352	526 476	39 146	87 380	2 311 354
Надходження	97 500	33 906	44 149	18 056	193 611
Вибуття					
Інші зміни	260	-309	-16	115	50
Залишок на 31 грудня 2018 р	1 756 112	560 073	83 279	105 551	2 505 015
Надходження	211 227	1 815	43 509	8 101	264 652
Вибуття	14 359	4 485		3 121	21 965
Інші зміни	2 300	-2 173	16	-12	131
Залишок на 31 грудня 2019 р.	1 955 280	555 230	126 804	110 519	2 747 833
<i>Накопичена амортизація</i>					
Залишок на 01 січня 2018 р.	0	0	0	0	0
Надходження	859	900	0	163	1 922
Вибуття					0
Амортизація за період	187 089	69 287	12 814	12 043	281 233
Інші зміни	145	-137	-16	94	86
Залишок на 31 грудня 2018 р.	188 093	70 050	12 798	12 300	283 241
Надходження	711	18		-12	717
Вибуття	965	417		658	2 040
Амортизація за період	171 169	65 595	15 390	12 756	264 910
Інші зміни	77	-89	16	10	14
Залишок на 31 грудня 2019 р.	359 085	135 157	28 204	24 396	546 842
<i>Залишкова вартість</i>					
Залишок на 01 січня 2018 р.	1 658 352	526 476	39 146	87 380	2 311 354

Залишок на 31 грудня 2018 р.	1 568 019	490 023	70 481	93 251	2 221 774
Залишок на 31 грудня 2019 р.	1 596 195	420 073	98 600	86 123	2 200 991

Суми контрактних зобов'язань, пов'язаних із придбанням основних засобів:
станом на 01.01.2018- 41 102 тис. грн.;
станом на 31.12.2018 - 58 044 тис. грн.;
станом на 31.12.2019 - 75 131 тис. грн.

Вартість незавершених капітальних інвестицій:
станом на 01.01.2018- 155 797 тис. грн.;
станом на 31.12.2018 – 239 021 тис. грн.;
станом на 31.12.2019 - 454 949 тис. грн.

Первісна вартість повністю амортизованих основних засобів, які продовжують використовуватись, складає 81932 тис. грн.

Первісна вартість основних засобів, щодо яких існують обмеження, становить 3 278 498 тис. грн.

Сум витрат на позики, капіталізована у 2019 році становить – 121 тис.грн., у 2018 році – 122 тис.грн.

Норма капіталізації, яка використовується для визначення суми витрат на позики, які підлягають капіталізації у 2019 і 2018 роках складає 3,25%.

Протягом 2019 року підприємством проведено модернізації основних засобів на загальну суму 243 567 тис. грн., у 2018 році - 88 450 тис.грн.

На виконання рішення 23 сесії Харківської міської ради⁷ скликання від 28.11.2018 №1317/18 “Про передачу в оренду цілісного майнового комплексу Роганської філії комунального підприємства “Харківські теплові мережі”, згідно додатковій угоді від 23.12.2019 року до договору про передачу майна в господарське відання №1187 від 30.09.2003 була здійснена передача цілісного майнового комплексу Роганської філії загальною первісною вартістю 21 970 тис.грн., сумою зносу 2 042 тис.грн., залишковою вартістю 19 928 тис.грн. з вилученням зі складу активів та зменшенням нерозподіленого прибутку підприємства.

Якби Підприємство обліковувало основні засоби за переоціненою вартістю, їх справедлива вартість на звітну дату не відрізнялась би суттєво від їх залишкової вартості, визначеної Підприємством у балансі станом на 31.12.2019р. та 31.12.2018р., оскільки при переході на МСФЗ в якості первісної вартості основних засобів Підприємство визначило їх доцільну собівартість виходячи із справедливої вартості на 01.01.2018 року. За цей період не відбулось ні значної інфляції ні інших суттєвих макроекономічних змін.

13. Запаси

Рух запасів представлений наступним чином:

	31 грудня 2019	31 грудня 2018	01 січня 2018
Запаси:			
«Сировина і матеріали»	176792	121 721	43 414
«Паливо»	1512	1 594	1 850
«Запасні частини»	606	873	1 165
«Тара і тарні матеріали»	15	15	17
«Малоцінні швидкозношувані предмети»	2398	1 160	1 218
Незавершене виробництво	511	740	580
Товари	1 546	934	872
Запаси, разом(тис. грн.)	183 380	127 037	49 116

У фінансовій звітності запаси відображені за найменшою з оцінок - за собівартістю.

Вартість запасів визнаних витратами періоду (тис. грн.)	2019 рік 124 852	2018 рік 143 221
Балансова вартість списання запасів втрачених внаслідок нестачі (тис.грн.)	101	146

14. Дебіторська заборгованість.

14.1 Довгострокова дебіторська заборгованість

	31.12.2019	31.12.2018	01.01.2018
Номінальна вартість дебіторської заборгованості, всього :	27 386	66 024	77 940
в тому числі:			
<i>за теплопостачання</i>	27 125	65 572	74 116
<i>за іншими послугами</i>	27	38	3 413
<i>за наданими позиками</i>	234	414	411
Мінус очікувані кредитні збитки			(3 374)
Мінус дисконт	(9 380)	(21 678)	(23 262)
Всього	18 006	44 346	51 304

У складі довгострокової дебіторської заборгованості за теплопостачання та інші послуги станом на 31.12.2019 року відображена заборгованість, сплата якої була розстрочена на підставі укладених мирових угод, а саме:

Найменування контрагента	Сума довгострокової заборгованості, тис.грн	строк погашення
Харківське міське товариство Нове життя	14	2021 рік
СПДФО Азаров О.І.	93	2021 рік
Управл освіти адміністрації Основ'янського р-ну ХМР	3 367	2021 рік
ОКП ВЕП Держпром	2 480	2022 рік
ХНВК №45 Академічна гімназія	382	2022 рік
Харківська гімназія № 169	337	2022 рік
Харківська гімназія № 47	182	2022 рік
Управл освіти адміністрації Слобідського р-ну ХМР	10 900	2023 рік
Управл освіти адміністрації Холодногорського р-ну ХМР	8 355	2023 рік
ДП ХЕМЗ	866	2026 рік
ФО Гембарська М М	57	2022 рік
ФО Первомайська О Е	21	2023 рік
ФО Мартинюк А О	71	2024 рік
КП «Жилкомсервіс»	28	2023 рік

У складі виданих позик відображена заборгованість працівників за наданими позиками, строк повернення яких більше одного року з дати балансу.

Очікувані строки погашення недисконтованої суми довгострокової дебіторської заборгованості станом на 31.12.2019 року представлені наступним чином :

	До 2-х років	Від 2-х до 3-х років	Від 3- х до 5-ти років	Більше 5-ти років	Всього
За теплопостачання	12146	7991	6793	195	27 125
За іншими послугами	11	11	6		28

За наданими позиками	234			234
----------------------	-----	--	--	-----

14.2 Торгова дебіторська та інша заборгованість

	31.12.2019	31.12.2018	01.01.2018
Дебіторська заборгованість населення за теплопостачання	2 982 760	2 512 253	1 891 710
Дебіторська заборгованість суб'єктів господарювання за теплопостачання	239 288	269 046	283 109
Дебіторська заборгованість за виконані роботи/надані послуги по обслуговуванню в/б систем	572 523	531 868	456 488
Дебіторська заборгованість за договорами купівлі-продажу ел/енергії	56 836	74 650	82 883
Поточна частина довгострокової дебіторської заборгованості	84 798	45 513	
Заборгованість за претензіями	22 506	20 219	14 658
За договорами поступки права вимоги	7 373	80 667	9 766
Інша дебіторська заборгованість	9 011	8 410	5 267
<i>в т.ч. поточна заборгованість, яка не прострочена і не знецінена</i>	<i>1 209</i>	<i>72 267</i>	<i>1 849</i>
Мінус очікувані кредитні збитки	(1 165 761)	(953 719)	(848 741)
Мінус дисконт	(5 239)	(4 771)	()
Всього	2 804 095	2 584 136	1 895 140

Підприємство застосовує спрощений підхід, передбачений МСФЗ 9, до оцінки очікуваних кредитних збитків, при якому використовується оціночний резерв під очікувані кредитні збитки на весь термін для всієї торгової та іншої дебіторської заборгованості.

Для оцінки очікуваних кредитних збитків торговельна та інша дебіторська заборгованість була згрупована на підставі загальних характеристик кредитного ризику і кількості днів прострочення платежу. Рівні очікуваних кредитних збитків ґрунтуються на графіках платежів за минулі періоди і історичних кредитних збитках. Ці оцінки переглядаються на кожну звітну дату.

Оціночний резерв під кредитні збитки щодо торгівельної та іншої дебіторської заборгованості визначається відповідно до матриці резервів, яка заснована на кількості днів прострочення активу.

Аналіз кредитної якості дебіторської заборгованості представлений наступним чином:

	31.12.2019		31.12.2018		01.01.2018	
	Номінальна вартість дебітор-ої забор-ті	Очікувані кредитні збитки	Номінальна вартість дебітор-ої забор-ті	Очікувані кредитні збитки	Номінальна вартість дебітор-ої забор-ті	Очікувані кредитні збитки
Не прострочена	671 926	(90)	938 232	(106)	438 113	(47)
Із затримкою платежу:						
<i>менше ніж 3 місяці</i>	265 339		228 493		38 470	
<i>від 3-х до 6-ти місяців</i>	108 177	(108)	66 550	(66)	74 168	(74)
<i>від 6-ти до 12-ти місяців</i>	706 612	(7 066)	541 074	(5 411)	402 024	(4 020)
<i>від 12-ти до 18-ти місяців</i>	302 139	(9 064)	265 455	(7 963)	239 012	(7 171)
<i>Від 18-ти до 36-ти місяців</i>	806 556	(40 326)	587 240	(29 362)	752 279	(37 614)
<i>більше ніж 36 місяців</i>	1 109 107	(1109107)	910 811	(910 811)	799 815	(799 815)
Всього торгова та	3 969 856		3 537 855		2 743 881	

інша дебіторська заборгованість						
Резерв під очікувані кредитні збитки	-	(1165761)	-	(953 719)	-	(848 741)
Балансова вартість торгової та іншої дебіторської заборгованості	2 804 095		2 584 136		1 895 140	

14.3 Аванси сплачені та інші оборотні активи

	31.12.2019	31.12.2018	01.01.2018
Аванси постачальникам	34 138	26 911	30 748
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	110 538	219 933	490 056
➤ з податку на додану вартість	7 415	7 526	
➤ з податку на прибуток		11 848	4 507
➤ зі сплати за землю		30	587
➤ з військового збору			12
➤ по компенсації збитків, пов'язаних з регулюванням тарифів на т/енергію	55 116	55 116	60 000
➤ по відшкодуванню пільг, наданих споживачам на оплату т/енергії	47 905	145 413	424 950
➤ за виконані роботи в рамках програми цільового фінансування	102		
Інші оборотні активи	1 672 618	1 348 940	956 809
➤ сума ПДВ, що буде включена до складу податкового кредиту за касовим методом в періоді оплати	1 672 064	1 348 492	956 076
- грошові документи (талони ПММ, проїзді квитки, поштові марки)	554	448	733
Всього	1 817 294	1 595 784	1 477 613

У складі авансів сплачених відображені суми перераховані постачальникам енергоносіїв, ТМЦ, підрядним організаціям та іншим кредиторам за договорами на виконання робіт та надання послуг, митні платежі.

15. Кошти та розрахунки

Грошові кошти та їх еквіваленти представлені наступним чином:

	31.12.2019	31.12.2018	01.01.2018
Грошові кошти в банках і касі	121 189	54 588	157 066
Грошові кошти в дорозі	-	-	-
Короткострокові депозити зі строком повернення до трьох місяців	-	-	-
Мінус резерв під очікувані кредитні збитки	-	-	-
Всього (тис.грн.)	121 189	54 588	157 066

У розрізі валют грошові кошти та їх еквіваленти представлені наступним чином:

31.12.2019

31.12.2018

01.01.2018

Українська гривня	2 900	839	106 717
Долар США	118 289	53 749	50 349
Всього (тис. грн.)	121 189	54 588	157 066

Станом на 31.12.2019 року Підприємство мало концентрацію залишків коштів у трьох банках, з високою надійністю (інвестиційний рівень рейтингу uaAAA, uaAA, uaA, uaBBB, що мають прогноз "стабільний", що присвоюється рейтинговими агентствами, які внесені до Державного реєстру уповноважених рейтингових агентств НКЦПФР), а саме: АТ "Державний ощадний банк України" (Філія — Харківське управління АТ "Ощадбанк"), АТ "Мегабанк" та АТ "Укрексімбанк".

Загальна сума грошових коштів, відносно яких існують будь-які обмеження щодо їх використання становлять:

станом на 31.12.2019- 190 тис.грн

станом на 31.12.2018 - 922 тис

станом на 01.01.2018- 244 тис.

16. Доходи майбутніх періодів

	<i>31.12.2019</i>	<i>За 2019</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>За 2018</i>	<i>01.01.2018</i>
Первісна вартість основних засобів, придбаних/створених за рахунок використання коштів вивільнених внаслідок надання пільг по сплаті земельного податку та цільового фінансування	134 899		92 787		83 086
Придбання		42 112		9 701	
Списання/Вибуття	()		()		()
Визнано у складі доходів	(10 916)	(5 715)	(5 201)	(5201)	()
Залишкова вартість основних засобів, придбаних/створених за рахунок використання коштів вивільнених внаслідок надання пільг по сплаті земельного податку та цільового фінансування	123 983		87 586		83 086

Протягом строку корисного використання основних засобів, придбаних/створених за рахунок наданих пільг, або в періоді їх вибуття, сума доходів майбутніх періодів переноситься до складу доходів Підприємства в сумі пропорційній амортизації таких основних засобів.

17. Кредити

Довгострокові кредити представлені наступним чином:

	Валюта кредиту	Ефективна процентна ставка	Термін погашення	31.12.2019	31.12.2018	01.01.2018
Міжнародний банк реконструкції та розвитку	USA	0,01% маржа та відсотки за ставкою субкредитора	15.12.2031р	30 490	13 291	6 886
Міжнародний банк реконструкції та розвитку та Фонд чистих технологій	USA	3/4 від 1%, та 0,01% маржа	15.12.2033р	2 665	1 653	1 469
<i>Всього банківські кредити</i>	USA			33 155	14 944	8 355
	Курс НБУ			23,6862	27,688264	28,067223
	грн.			785 323	413 776	234 502

У балансі заборгованість за довгостроковими кредитами відображена у національній валюті за курсом НБУ на кінець звітного періоду.

Виконання зобов'язань щодо обслуговування та погашення кредиту забезпечується:

- правом договірною списання у сумі невиконаних зобов'язань на користь держави та на вимогу Міністерства фінансів України з рахунків КП «Харківські теплові мережі»;
- нарахуванням та сплатою пені відповідно до договору

Короткострокові кредити представлені наступним чином:

	Валюта кредиту	Ефективна процентна ставка	Термін погашення	31.12.2019	31.12.2018	01.01.2018
ПАТ «МЕГАБАНК» (тело кредиту)	грн.	13% та 26 % річних	20.05.2020	95 829	44 662	66 762
Заборгованість за відсотками	грн.			924	4 318	
Загальна сума заборгованості	грн.			96 753	48 980	66 762

Заборгованість по відсотками, за користуванням кредитами відображена у звіті про фінансовий стан у складі інших поточних зобов'язань.

Забезпечення за кредитним договором № 15В/2010 від 27.05.2010 р. укладеного з ПАТ «Мегабанк» складають:

- майнові права КП «Харківські теплові мережі» на отримання грошових коштів у сумі 8 955 483 тис.грн, що виникнуть на підставі надання послуг з централізованого теплопостачання споживачам (населенню м.Харкова) згідно відкритим особовим рахункам в загальній кількості 516 996 споживач за період нарахування червень 2019 року – липень 2020 року.,

- майнові права КП «Харківські теплові мережі» на отримання грошових коштів у сумі 3 153 377 тис. грн, що виникли на підставі надання послуг з централізованого теплопостачання споживачам (населенню м.Харкова) згідно з відкритими особовими рахунками в загальній кількості 498 501 споживач,

- нежитлові будівлі та приміщення які надані під заставу у сумі 121 179 тис.грн. за оціненою вартістю.

18. Довгострокові зобов'язання

Інші довгострокові зобов'язання Підприємства представлені таким чином:

У тисячах гривень:	31 грудня 2019	31 грудня 2018	01 січня 2018 року
Інші довгострокові зобов'язання номінальна вартість); у т.ч.			
реструкторізовані борги перед постачальника зі строком погашення:			
до двох років	57 760	10 484	10 039
до трьох років	57 760	10 484	10 039
більше трьох років	397 597	549 909	116 089
Мінус дисконт	(261 800)	(310 252)	(85 466)
Всього	251 317	260 625	50 701

19. Поточні зобов'язання

Поточна кредиторська заборгованість та інші поточні зобов'язання Підприємства представлені таким чином :

У тисячах гривень:	31 грудня 2019	31 грудня 2018	01 січня 2018 року
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	91 851	51 439	0
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	11 295 229	8 971 591	6 791 363
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	73 886	9 381	11 964
Поточна заборгованість за розрахунками з оплати праці	24 762	41 041	9 217
Поточна заборгованість за розрахунками зі страхування	21 387	9 134	1 484
Поточна кредиторська заборгованість за авансами одержаними, у тому числі:	140 738	115 973	213 302
аванси від споживачів т/енергії	140 623	115 949	177 697
аванси по іншим видам діяльності	115	24	35 605
Інші поточні зобов'язання , у тому числі:	661 427	649 542	641 697
податкове зобов'язання з ПДВ, строк сплати якого ще не наступив	553 466	502 855	508 720

У складі поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи послуги обліковується кредиторська заборгованість перед НАК «Нафтогаз України» за спожитий газ, яка станом на 31.12.2019 року складає 6 993 817 тис грн., з якої 3 184 334,6 тис. грн. - це вартість спожитого газу, який не підтверджений актами приймання - передачі природного газу з боку НАК «Нафтогаз України». В обліку Підприємства цей газ обліковується на підставі Актів про приймання природного газу, оформлених зі сторони КП "Харківські теплові мережі" на підставі даних вузлів обліку отриманого природного газу та

документів, які підтверджують отримані обсяги, підписаних підприємством - газорозподільної та газотранспортної систем, як отриманий від НАК «Нафтогаз України» на підставі укладених договорів. Оскільки, маючи значну заборгованість перед НАК «Нафтогаз України» за спожитий природний газ, підприємство не має можливості змінити постачальника природного газу, яким є НАК «Нафтогаз України» згідно вимог Правил постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 N 2496. З метою забезпечення своєчасного та сталого проходження опалювального сезону на підставі Постанови КМУ від 22.03.2017 року №187 та розпорядження КМУ від 04.10.2017 року № 720-р НАК «Нафтогаз України» повинен надати Підприємству природний газ з оформленням відповідних актів приймання – передачі. Правова позиція Підприємства підтверджена Постановою Верховного суду від 05.03.2019 року по справі № 922/755/18. Постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 р. № 867 затверджено нове Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу (далі-Положення). Згідно цього Положення на НАК «Нафтогаз України» покладенні спеціальні обов'язки по забезпеченню природним газом для виробництва теплової та електричної енергії. Таким чином між КП «Харківські теплові мережі» та НАК «Нафтогаз України» укладені договори постачання природного газу для виробництва електричної та теплової енергії для всіх категорій споживачів на опалювальний період 2019-2020 р.р, які продовжують свою дію шляхом укладання відповідних додаткових угод;

20. Забезпечення

Інформація про забезпечення майбутніх витрат представлена наступним чином:

	Забезпечення виплат персоналу	Забезпечення на судові справи та штрафи	Забезпечення на виплату відпусток працівникам	Інші забезпечення(пільгові пенсії)	Разом
Залишок на 01 січня 2018 р	17869	0	1766	11416	31051
Нараховано за звітний період	1589		48687	1516	51792
Використано протягом року	(1621)	()	(44324)	(1516)	(47461)
Сторно забезпечення	(0)	()	(3427)	()	(3427)
Залишок на 31 грудня 8	17837	0	2702	11416	31955
Нараховано за звітний період	3767	1784	59204	4062	68817
Використано протягом року	(1747)	(0)	(57708)	(1577)	(61032)
Сторно забезпечення	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
Залишок на 31 грудня 2019 р.	19857	1784	4198	13901	39740

Забезпечення виплат персоналу

		<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>	<u>01.01.2018</u>
Довгострокові	забезпечення витрат	18 009	15 981	16 131

персоналу			
Поточні забезпечення витрат персоналу	1 848	1 856	1 738
Всього	19 857	17 837	17 869

Підприємство має законодавчо встановлене зобов'язання компенсувати Державному пенсійному фонду України суми додаткових пенсій, що виплачуються деяким категоріям колишніх і працюючих співробітників Підприємства. Згідно даній програмі, працівники Підприємства, які мають стаж роботи у шкідливих умовах праці, і, таким чином, мають право на достроковий вихід на пенсію, також мають право на додаткові виплати, які фінансуються Підприємством і сплачуються Державним пенсійним фондом України.

Також Підприємство має договірні зобов'язання з виплати одноразової суми при виході на пенсію працівникам, які мають тривалий стаж роботи, та згідно з колективним до іншим виплатам згідно з колективним договором. Дані зобов'язання підпадають під визначення пенсійної програми з визначеною виплатою.

Підприємство не мало зобов'язань з виплати інших додаткових пенсій, медичної допомоги після виходу на пенсію, страхових виплат, вихідної допомоги або інших компенсаційних пільг перед теперішніми або колишніми працівниками, які підлягають нарахуванню.

У нижче наданих таблицях наведені компоненти витрат по пенсійним виплатам, визнані у звіті про сукупний дохід, і суми, визнані у звіті про фінансовий стан. Витрати по пенсійним виплатам включені в інші операційні витрати. Витрати по відсотках відображені в статті фінансових витрат. Актуарні прибутки включені до складу іншого сукупного доходу.

«Винагороди по закінченню трудової діяльності»

Суми, визнані у звіті про фінансові результати

	2019	2018
Вартість поточних послуг	942	1 130
Вартість послуг попередніх періодів		
Процентні витрати в пенсійних зобов'язаннях	1201	
Всього витрат по виплатам	2 143	1 130

Суми, визнані у звіті про фінансовий стан

	31.12.2019	31.12.2018
Показники змін поточної вартості пенсійних зобов'язань:		
Зобов'язання по плану зі встановленими виплатами станом на 1 січня	9 243	9 243
Вартість поточних послуг		
Процентні витрати в пенсійних зобов'язаннях	1 202	
Актуарні прибутки/ збитки, визнані у складі іншого сукупного доходу	(41)	
Оплачені зобов'язання	(1 040)	(1 130)
Вартість послуг попередніх періодів		
Зобов'язання по плану зі встановленими виплатами станом на 31 грудня	10 306	9 243

У Підприємства існує інша програма виплат працівникам: виплати при виході на пенсію та виплати до ювілею, які охоплюють всіх працівників, а також пенсіонерів Підприємства, що отримують ці пільгові виплати, передбачені колективним договором.

У нижче наданих таблицях наведені компоненти витрат по іншим довгостроковим виплатам, визнані у звіті про сукупні доходи та збитки, і суми, визнані у звіті про фінансовий стан у відношенні даного плану. Витрати по даним виплатам включені в інші операційні витрати. Витрати по відсотках відображені в статті фінансових витрат. Актуарні збитки включені до складу іншого сукупного доходу.

«Інші довгострокові винагороди»

Суми, визнані у звіті про фінансові результати

	2019	2018
Вартість поточних послуг	2 578	1 516

Вартість послуг попередніх періодів		
Процентні витрати в пенсійних зобов'язаннях	1 484	
Всього витрат по виплатам	4 062	1 516

Суми, визнані у звіті про фінансовий стан

	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2018</i>
Показники змін поточної вартості пенсійних зобов'язань:		
Зобов'язання по плану зі встановленими виплатами станом на 1 січня	11 416	11 416
Вартість поточних послуг	688	1 516
Процентні витрати в пенсійних зобов'язаннях	1 484	
Актuarні прибутки/ збитки, визнані у складі іншого сукупного доходу	1 890	
Оплачені зобов'язання	(1 577)	1 516
Вартість послуг попередніх періодів		
Зобов'язання по плану зі встановленими виплатами станом на 31 грудня	13 901	11 416

«Винагороди до ювілейної дати»

Працівник при досягненні 50 років може претендувати на отримання виплати вказаного у колективному договорі розміру.

Суми, визнані у звіті про фінансові результати

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
Вартість поточних послуг	702	459
Вартість послуг попередніх періодів		
Процентні витрати	1102	
Всього витрат по виплатам	1 804	459

Суми, визнані у звіті про фінансовий стан

	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2018</i>
Показники змін поточної вартості виплат до ювілейної дати:		
Зобов'язання по плану зі встановленими виплатами станом на 1 січня	8 477	8 477
Вартість поточних послуг	702	459
Процентні витрати	1 102	
Актuarні прибутки/ збитки, визнані у складі іншого сукупного доходу	(140)	
Оплачені зобов'язання	(699)	(459)
Вартість послуг попередніх періодів		
Зобов'язання по плану зі встановленими виплатами станом на 31 грудня	9 442	8 477

Основні припущення, використані для цілей актуарної оцінки, були представлені таким чином:

	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2018</i>
Ставка дисконтування	10,6 %	13 %
Ставка інфляції	104,1 %	109,8 %
Коефіцієнт плинності кадрів	10 %	10 %
Коефіцієнт збільшення розміру зарплати та пенсії	106 %	155 %
Смертність	97% ДКС 2017	97% ДКС 2017
Вік та стаж виходу на пенсію, період виплати пенсій	Згідно законодавства України	

Аналіз чутливості за пенсійними планами

Актварний метод передбачає використання різних припущень щодо ставки дисконтування, зростання заробітної плати в майбутньому, рівня смертності і зростання пенсій, які можуть відрізнятися від фактичних результатів в майбутньому.

Припущення про розмір ставки дисконтування та інших параметрів приводять до виникнення невизначеностей в оцінках, в результаті чого може виникнути значний ризик суттєвого коригування зобов'язань як в сторону їх зменшення, так і - збільшення.

Оскільки в Україні, як правило, відсутні достовірні ринкові дані, управлінський персонал використовує власні припущення при розрахунку зобов'язань на кожну звітну дату. Фактичні результати можуть суттєво відрізнятися від оцінок, зроблених на звітну дату.

Ставка дисконту розраховується як середньозважена величина ринкової доходності українських єврооблігацій та ринку ОВДП, емітованих в гривні в грудні поточного року, з урахуванням коригувань на оцінені впливи різниць у строках обігу та погашення.

Темпи зростання заробітної плати та пенсій ґрунтуються на очікуваних майбутніх темпах інфляції в Україні, опублікованих у відкритих джерелах. Дані показники є схильними до макроекономічних та політичних ризиків.

Чутливість зобов'язань з виплат працівникам після закінчення трудової діяльності (за планами з визначеними виплатами) до основних актуарних припущень представлена таким чином:

Показник	Базове значення	Програма 1	Програма 2	Програма 3
Ставка дисконтування				
10,9%	10,6%	14 641,0	10 706,2	2 043,2
12,9%	10,6%	13 232,0	9 934,3	1 933,6
15,0%	10,6%	11 371,2	2 782,2	1 833,3
Плинність кадрів				
-25,0%	10%	14 147,3	3 339,9	2 121,2
25,0%	10,6%	13 695,1	3 099,7	1 867,3
Приріст заробітної плати				
-1,0%	7-10%	13 874,1	3 042,7	1 922,4
1,0%	7-10%	13 929,8	3 389,4	2 054,0

Окрім описаних вище програм із визначеними виплатами, Підприємство не мало зобов'язань з виплати інших додаткових пенсій, медичної допомоги після виходу на пенсію, страхових виплат, вихідної допомоги або інших компенсаційних пільг перед теперішніми або колишніми працівниками, які підлягають нарахуванню.

Поточні зобов'язання з виплат працівникам представлені наступним чином

	2019	2018
Поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці	24 762	41 041
Поточні зобов'язання за розрахунками зі страхування	21 387	9 134
Всього	46 149	50 175

Середньооблікова чисельність персоналу

Підприємства по категоріям представлена наступним чином:

	2019	2018
Робочі	4 107	4 348
Інженерно-технічні працівники	1 846	1 856
Разом середня кількість працівників	5 953	6 204

Забезпечення на судові справи та штрафи

Товариство виступає в якості відповідача в кількох судових процесах. Забезпечення на судові справи та штрафи є оцінкою керівництва можливих втрат, які можуть бути понесені в результаті негативних судових рішень, включаючи штрафи і пеню, нараховані за несвоєчасне виконання зобов'язань.

Забезпечення на виплату відпусток

Сума забезпечень на виплату відпусток працівникам визначається щомісячно як добуток фактично нарахованої заробітної плати працівникам і відсотку, обчисленого як відношення річної планової суми на оплату відпусток до загального планового фонду оплати праці.

Забезпечення на виплату відпусток працівникам створюється з урахуванням сум обов'язкових відрахувань (внесків) на соціальні заходи та забезпечення на матеріальне заохочення.

21. Примітки до звіту про фінансові результати (звіту сукупний дохід)

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів робіт послуг)

Доходи від реалізації за роки що закінчилися 31 грудня представлені наступним чином:

	2019	2018
Доходи від виробництва теплової енергії	4 799 175	4 697 819
Доходи від транспортування теплової енергії	311 185	283 636
Доходи від постачання теплової енергії	17 503	14 633
Доходи з надання послуг по централізованому опаленню та постачанню гарячої води	158 512	128 326
Інше	151 939	216 413
Всього:	5 438 314	5 340 827

Собівартість реалізованої продукції (товарів робіт послуг)

Собівартість реалізації за роки що закінчилися 31 грудня представлена наступним чином:

Собівартість виробництва теплової енергії	6 040 354	6 267 000
	674 526	584 166
Собівартість транспортування теплової енергії		
Собівартість постачання теплової енергії	28 470	21 716
Собівартість надання послуг населенню по централізованому опаленню та постачанню гарячої води	274 575	157 606
Інше	155 906	203 225
Всього:	7 173 831	7 233 713

Інші операційні доходи

Інші операційні доходи за роки що закінчилися 31 грудня представлені наступним чином:

Доход від операційної курсової різниці	27 690	2 391
Доход від безкоштовно отриманих оборотних активів	363 716	322 868
Одержані штрафи, пені, неустойки	8 670	8 578
Інше	11 255	37 715
Всього:	411 331	371 552

Адміністративні витрати

Адміністративні витрати за роки що закінчилися 31 грудня представлені наступним чином:

Витрати на персонал та відповідні соціальні нарахування	35 417	27 989
Витрати на юридичні та аудиторські послуги	7 870	3 451
Амортизація	977	945
Інше	8 398	6 573
Всього:	52 662	38 958

Витрати на збут

Витрати на збут за роки що закінчилися 31 грудня представлені наступним чином:

Витрати на персонал та відповідні соціальні нарахування	30 916	24 541
Комісійний збір банку по прийому платежів за т/ен та ЄРЦ за обробку платежів	47 507	40 940
Амортизація	312	296
Інше	2 270	1 883
Всього:	81 005	67 660

Інші операційні витрати

Інші операційні витрати за роки що закінчилися 31 грудня представлені наступним чином:

Визнані штрафи, пені, неустойки	503 483	260 300
Резерв на знецінення поточної торгової дебіторської заборгованості та іншої заборгованості та прями списання	213 683	177 683
Втрати від операційної курсової різниці	33 857	11 336
Інше	32 738	36 657
Всього:	783 761	485 976

Інші фінансові доходи

Інші фінансові доходи за роки що закінчилися 31 грудня представлені наступним чином:

Дисконт при первісному визнанні фінансових зобовязань за амортизованою вартістю	-	268 097
Амортизація дисконту по довгостроковій дебіторській заборгованості	12 336	7 871
Всього:	12 336	275 968

Інші доходи

Інші доходи за роки що закінчилися 31 грудня представлені наступним чином:

Дохід від неопераційної курсової різниці	116 576	44 259
Дохід від безкоштовно отриманих активів	5 833	5 958
Інше	6 287	7 689
Всього:	128 696	57 906

Фінансові витрати

Фінансові витрати за роки що закінчилися 31 грудня представлені наступним чином:

Відсотки по банківським позикам	9 614	11 522
Дисконт при первісному визнанні фінансових активів за амортизованою вартістю	506	11 058
Амортизація дисконту по довгостроковій кредиторській заборгованості	68 127	19 313
Амортизація дисконту за зобов'язаннями за виплатами працівникам	3 788	
Всього:	82 035	41 893

22. Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін

КП «Харківські теплові мережі» безпосередньо підпорядковано Департаменту комунального господарства Харківської міської ради, який здійснює повноваження по управлінню підприємством. Також до сфери управління Департаменту комунального господарства належать: КП «Харківводоканал», СКП «Харківзеленбуд», КП «Муніципальна компанія по поводженню з відходами», КП «Санітарно-екологічний центр», КП «Міськвітло», КП «Рітуал», СКП «Заповіт» з якими:

підприємство продовж 2019 року здійснювало наступні господарські операції:

Найменування пов'язаної сторони	Характер відносин з пов'язаною стороною	Види та обсяги операцій (сума)	Використані методи оцінки активів і зобов'язань в операціях з пов'язаною стороною	Заборгованість			
				дебіторська		кредиторська	
				на початок звітного періоду	на кінець звітного періоду	на початок звітного періоду	на кінець звітного періоду
КП «Харківводоканал»	теплова енергія	20148	регульований тариф	4081	2414	0	0
	компенсація витрат за електричну енергію	28	«витрати плюс»	0	8	0	0
	розрахунки по відшкодуванню вартості експлуатації та технічного обслуговування холодноводних установок	14142	«витрати плюс»	1068	1262	0	0
	послуги з водопостачання на власні потреби та ГВП, водовідведення	404342	регульований тариф	0	0	732166	946217
	ремонти та техобслуговування ВБМ	201	«витрати плюс»	0	0	38	35
	роботи з технічної експлуатації газових котелень	965	«витрати плюс»	0	0	1	966
	автопослуги	1201	«витрати плюс»	0	0	74	671
	СКП	теплова енергія	121	регульований тариф	35	18	0

«Харківзеленбуд»	послуги з благоустрою території після проведення ремонтних робіт мереж теплопостачання	0	«витрати плюс»	0	0	228	89
КП «Муніципальна компанія по поводженню з відходами»	теплова енергія	21	регульований тариф	78	21	0	0
	вивезення (захоронення) відходів	11	регульований тариф	3	3	0	0
КП «Санітарно-екологічний центр»	теплова енергія	14	регульований тариф	0	1	4	0
КП «Міськвітло»	теплова енергія	217	регульований тариф	0	27	2	0
КП «Рітуал»	теплова енергія	287	регульований тариф	73	0	0	52
СКП «Заповіт»	теплова енергія	16	регульований тариф	2	2	0	0

підприємство продовж 2018 року здійснювало наступні господарські операції:

Найменування пов'язаної сторони	Характер відносин з пов'язаною стороною	Види та обсяги операцій (сума)	Використані методи оцінки активів і зобов'язань в операціях з пов'язаною стороною	Заборгованість			
				дебіторська		кредиторська	
				на початок звітного періоду	на кінець звітного періоду	на початок звітного періоду	на кінець звітного періоду
КП «Харківводоканал»	теплова енергія	24027	регульований тариф	7276	4081	0	0
	послуги по опломбуванню вузла обліку теплової енергії, ввідача техумов	4	«витрати плюс»	0	0	0	0
	розрахунки по відшкодуванню вартості експлуатації та технічного обслуговування холодноводних установок	12172	«витрати плюс»	901	1068	0	0

	послуги з водопостачання на власні потреби та ГВН, водовідведення	258403	регульований тариф	0	0	556102	732166
	ремонти та техобслуговування ВБМ	38	«витрати плюс»	0	0	0	38
	роботи з технічної експлуатації газових котелень	3	«витрати плюс»	0	0	53	1
	автопослуги	127	«витрати плюс»	0	0	88	74
СКП «Харківзеленбуд»	теплова енергія	170	регульований тариф	0	35	41	0
	послуги з благоустрою території після проведення ремонтних робіт мереж теплопостачання	158	«витрати плюс»	0	0	108	228
КП «Муніципальна компанія по поводженню з відходами»	теплова енергія	68	регульований тариф	16	78	0	0
	вивезення (захоронення) відходів	9	регульований тариф	0	0	1	3
КП «Санітарно-екологічний центр»	теплова енергія	16	регульований тариф	3	0	0	4
КП «Міськвітло»	теплова енергія	279	регульований тариф	34	0	0	2
КП «Рітуал»	техобслуговування, повірка вузлів обліку енергії	4	регульований тариф	0	0	0	0
КП «Рітуал»	теплова енергія	668	регульований тариф	33	73	0	0
СКП «Заповіт»	теплова енергія	20	регульований тариф	5	2	0	0
Департамент ЖКГ Харк.міської ради	виконані роботи	512	«витрати плюс»	14	0	0	0
Департамент ЖКГ Харк.міської ради	теплова енергія	151	регульований тариф	0	0	0	0

Протягом 2019 і 2018 року були здійснені виплати управлінському персоналу підприємства наступного характеру:

Вид виплат	Сума виплат за 2019 рік, тис. грн.	Сума виплат за 2018 рік, тис. грн.
Поточні виплати (з/плата, премії та бонуси)	287,9	381,2
Виплати по закінченню трудової діяльності	-	-
Інші довгострокові виплати	-	-
Виплати при звільненні	-	-
Платежі на основі акцій	-	-

Видані позики (займи)	-	-
Всього:	287,9	381,2

Протягом 2019 року КП «Харківські теплові мережі» відповідно з рішенням 23 сесії 7 скликання Харківської міської ради від 28.11.2018 р. № 1282/18 «Про бюджет міста Харкова на 2019 рік» отримало фінансування з бюджету міста Харкова в розмірі 409 856 тис. грн., розпорядником яких був Департамент комунального господарства Харківської міської ради, а саме:

Код головного розпорядника коштів. Код функції.	КЕКВ	Отримано , тис. грн.	Напрямок використання
14	Департамент комунального господарства Харківської міської ради		

1416012- забезпечення діяльності виробництва, транспортування, постачання теплової енергії	3 2610	250 638	виплата заробітної плати та податків з неї
		53 862	виплата ЄСВ на фонд заробітної плати
1417670 - внески до статутного капіталу суб'єктів господарювання	3210	52 452	придбання спецтехніки
1417310 – будівництво об'єктів житлово- комунального господарства	3210	43 884	реконструкція теплових мереж
1416016 - впровадження засобів обліку витрат та регулювання споживання води та теплової енергії	3210	6 450	встановлення засобів обліку споживання теплової енергії в житлових будинках
	2610	2 570	Встановлення та повірка квартирних засобів обліку споживання гарячої води

Протягом 2018 року КП «Харківські теплові мережі» відповідно з рішенням 17 сесії 7 скликання Харківської міської ради від 20.12.2017 р. № 850/17 «Про бюджет міста Харкова на 2018 рік» отримало фінансування з бюджету міста Харкова в розмірі 322 468 тис. грн., розпорядником яких був Департамент комунального господарства Харківської міської ради, а саме:

Код головного розпорядника коштів. Код функції.	КЕКВ	Отримано , тис. грн.	Напрямок використання
14	Департамент комунального господарства Харківської міської ради		

1416012- забезпечення функціонування теплових мереж	2610	123 467	виплата заробітної плати та податків з неї
		26 533	виплата ЄСВ на фонд заробітної плати
		95 000	оплата ТЕЦ-5 за теплову енергію
		5 000	оплата АТ «ХОЕ» за електричну енергію

1417670 - внески до статутного капіталу суб'єктів господарювання	3210	51 994	придбання спецтехніки
1417310 - реалізація заходів щодо інвестиційного розвитку територій	3210	3 060	реконструкція теплових мереж по вул.. Військовій
1416016 - впровадження засобів обліку витрат та регулювання споживання води та теплової енергії	3210	8 547	встановлення засобів обліку споживання теплової енергії в житлових будинках
	2610	8 867	встановлення квартирних засобів обліку споживання гарячої води

23. Розкриття звіту про рух грошових коштів

При формуванні звіту застосовується прямий метод руху грошових коштів в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Дані про рух грошових потоків	2019	2018
Рух коштів від операційної діяльності		
Надходження грошових коштів	6 564 159	6 114 953
Витрачання грошових коштів	6 507 715	6 063 449
Чистий рух коштів від операційної діяльності	56 444	51 504
Рух коштів від інвестиційної діяльності		
Надходження грошових коштів	5 096	1 027
Витрачання грошових коштів	488 828	309 884
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-483 732	-308 857
Рух коштів від фінансової діяльності		
Надходження грошових коштів	597 430	281 211
Витрачання грошових коштів	89 327	124 647
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	508 103	156 564
Надходження грошових потоків від операційної діяльності	6 564 159	6 114 953
Надходження від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	5 343 709	4 262 909
Надходження від боржників неустойки	2 461	2 348
Надходження від операційної оренди	1 411	1 152
Інші надходження	1 216 578	1 848 544
Виплата грошових потоків від операційної діяльності	6 507 715	6 063 449
Виплати постачальникам товарів, робіт, послуг	5 683 332	5 365 884
Виплати на оплату праці	481 363	347 128
Виплати відрахувань на соціальні заходи	126 243	99 619
Виплати з податку на прибуток	836	7 342

Інші витрачання	215 941	243 476
Інші надходження та виплати за операційною діяльністю		
Надходження від цільового фінансування	782 505	1 452 903
Надходження авансів від покупців та замовників	411 799	384 121
Надходження від повернення авансів	155	188
Інші надходження	22 119	11 332
Сплата податків і зборів	117 147	154 154
Сплата авансів та передплат	204	298
Повернення авансів	1 343	408
Оплата цільових внесків	1 657	1 111
Інші виплати за операційною діяльністю	95 590	87 505
Інші надходження та виплати за операційною діяльністю		
Надходження грошових коштів від інвестиційної діяльності		
Інші надходження	5 096	1 027
Витрачання коштів на інвестиційну діяльність		
Виплати на придбання необоротних активів	443 759	300 629
Інші витрати	45 069	9 255
Надходження грошових коштів від фінансової діяльності		
Отримання позик та займів	597 430	281 211
Витрачання коштів на фінансову діяльність		
Виплати на погашення позик	79 782	118 616
Інші надходження і виплати за фінансовою діяльністю	9 545	6 031
Інші надходження і виплати за фінансовою діяльністю		
Витрачання на сплату відсотків	9 545	6 031

24. Розкриття звіту про власний капітал

У складі власного капіталу підприємства відображені:

Статутний капітал підприємства, який станом як на 01.01.19 року так і станом на 31.12.2019 року складає 548 432 тис. грн.. Змін в статутному капіталі протягом року не відбулося.

Додатковий капітал підприємства станом на 01.01.19 року складав 89 776 тис. грн., станом на 31.12.2019 року становить 146 013 тис. грн. Зміни додаткового капіталу відбулися в бік збільшення за рахунок:

- отримання коштів з бюджету міста Харкова в розмірі 52 452 тис. грн.,
 - передачі майна територіальною громадою в повне господарське відання на суму 3 904 тис. грн.,
- в бік зменшення за рахунок :
- нарахованої амортизації в розмірі 119 тис. грн.

Додатковий капітал Підприємства представлено наступним чином:

	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>01.01.2018</i>
Внески в незареєстрований статутний капітал підприємства (внески органів місцевого самоврядування в статутні капітали суб'єктів господарювання та майно, яке безоплатно передано підприємству територіальною громадою в повне господарське відання за рішенням сесії)	145 462	89 198	44 274
Майно, яке безоплатно передано підприємству територіальною громадою	551	578	605
Майно, яке безоплатно передано підприємству територіальною громадою			
Всього	146 013	89 776	44 879

Основними джерелами формування додаткового капіталу є:

- внески органів місцевого самоврядування в Статутний капітал Підприємства до прийняття рішення про реєстрацію змін в ньому;
- майно, яке безоплатно передається в повне господарське відання територіальною громадою за рішеннями сесій Харківської міської ради з подальшим внесенням до Статутного капіталу підприємства;
- майно, яке безоплатно було передано юридичними особами для забезпечення споживачів тепловою енергією.

Ціллю формування Додаткового капіталу є акумулювання коштів, що надходять підприємству протягом року з вищевказаних джерел в основному для збільшення статутного капіталу за рахунок додаткового.

Накопичені збитки підприємства станом на 01.01.2019 року з урахуванням коригувань складають 4 519 388 тис. грн., станом на 31.12.2019 року – 6 697 649 тис. грн.

25. Безперервність діяльності

Метою діяльності підприємства є задоволення суспільних потреб населення міста Харкова, підприємств, установ і організацій, незалежно від форм власності, у якісній тепловій енергії при найменших витратах, одержання прибутку для розвитку підприємства, забезпечення інтересів його працівників та задоволення їх економічних і соціальних потреб.

Основні види діяльності підприємства - виробництво, транспортування, постачання теплової енергії та надання послуг населенню з централізованого опалення та гарячого водопостачання за тарифами, що регулюються відповідно до чинного законодавства.

Згідно з рішенням №946 від 30.09.2003 року Харківського міськвиконкому КП «Харківські теплові мережі» визначене виконавцем послуг у житловому фонді з централізованого теплопостачання та підігріву гарячої води у комунальній власності м. Харкова.

Відповідно до ст.5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» №2189-VIII від 9 листопада 2017 року (далі по тексту Закон) до переліку комунальних послуг віднесені послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води.

При цьому, згідно тлумаченню визначеному у Законі, житлово-комунальні послуги є результатом господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.

Відповідно до ст. 8 Закону виконавець комунальної послуги зобов'язаний забезпечувати своєчасність надання, безперервність і відповідну якість комунальних послуг згідно із законодавством. Слід зазначити, що надання комунальних послуг (ст. 16. Закону) здійснюються безперервно, крім часу перерв на:

1) проведення ремонтних і профілактичних робіт згідно з будівельними нормами і правилами, правилами технічної експлуатації і користування, положеннями про проведення поточного і капітального ремонтів та іншими нормативно-правовими актами;

2) міжопалувальний період для систем опалення виходячи з кліматичних умов згідно з нормативно-правовими актами;

3) ліквідацію наслідків аварії.

Крім того, КП «Харківські теплові мережі» здійснює свою діяльність відповідно до ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії, ліцензійних умов провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами, ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії затверджених постановою Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг №308 від 22.03.2017 року.

Відповідно до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», згідно постанові №446 від 30.03.2017 року КП «Харківські теплові мережі» має безстрокові ліцензії на провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії (крім діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії), на право провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, на право провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії.

Також, згідно рішення Національної комісії регулювання електроенергетики України №314 від 03.03.2011 року КП «ХТМ» має ліцензії на виробництво теплової енергії на теплоелектроцентралях та установках з використанням нетрадиційних або поновлювальних джерел енергії (№500402), та ліцензію на виробництво електричної енергії (№500278).

Слід зазначити, що в місті Харкові прийнята замкнена (з циркуляцією теплоносія) схема теплопостачання, теплоносієм якої є вода. Тривалість опалувального періоду в середньому складає близько 180 діб з цілолітнім цілодобовим забезпеченням споживачів гарячим водопостачанням за винятком ремонтних періодів, коли певні ділянки теплових мереж і теплоджерел виводяться у планово-запобіжні ремонти.

Система теплопостачання міста, що історично склалася, включає декілька схем теплопостачання - централізовану і децентралізовану. Кожна схема розділяється на зони теплопостачання в які входять - теплоджерело і теплові мережі від нього. Унікальність централізованої системи полягає в тому, що існують окремі зони теплопостачання, які хоча й функціонують самостійно, але взаємопов'язані між собою.

Централізована система теплопостачання почала формуватися ще на початку 30-х років минулого століття. Інтенсивно розвивалася в періоди індустріалізації і інтенсивного цивільного і житлового будівництва на підставі планів розвитку міста і країни. На сьогоднішній день - це найбільш розвинута система, що дозволяє здійснювати взаємодію різних джерел вироблення тепла, - теплоелектроцентралей з районними і квартальними котельними та обумовлює безперервність функціонування системи теплопостачання м. Харкова.

КП «ХТМ» займає значну долю обсягу виробництва теплової енергії по Харківському регіону – біля 75 % та являється основним постачальником теплової енергії та послуг з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води споживачам м. Харкова.

В структурі корисного відпуску теплової енергії споживачам найбільшу питому вагу складає населення більш 87 %.

Відповідно до Зведеного переліку суб'єктів природних монополій станом на 21.10.2019 року, який складений Антимонопольним комітетом України відповідно до ст.5 Закону України «Про природні монополії» від 20.04.2000 року №1682-III та розміщений на офіційному веб-сайті АМКУ, Підприємство є суб'єктом природних монополій по транспортуванню теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами.

Таким чином, наведені вище особливості виробничої діяльності Підприємства та посилення на вимоги діючого законодавства підтверджують безперервність діяльності

КП «Харківські теплові мережі» щодо надання послуг з постачання теплої енергії та постачання гарячої води.

За звітний період Підприємство є збитковим. Збитки отримані з причин, незалежних від підприємства. Так, зростання собівартості 1 Гкал теплової енергії обумовлено:

- невідповідністю термінів введення в дію цін на основні види енергоносіїв (природний газ, покупну теплову енергію, електроенергію, воду) для населення, бюджетних установ та інших споживачів та несвоєчасністю відповідних змін тарифів на виробництво теплової енергії та послуги з тепlopостачання;
- зростанням тарифів на воду для потреб постачання гарячої води населенню, зміною рівня прожиткового мінімуму для працездатних осіб та здійсненням доплат до мінімальної заробітної плати;
- збитковістю послуги з централізованого постачання гарячої води, однією з причин якої є відсутність у тарифах витрат щодо нормативних втрат теплової енергії та води у мережах, внаслідок недосконалості регуляторної бази;
- зменшенням обсягів реалізації теплової енергії на 10% з причини невідповідності фактичної температури зовнішнього повітря та тривалості опалювального періоду, передбачених у розрахунках діючих тарифів.

Крім того підприємство несе витрати, які не мають джерел покриття у діючих тарифах, а саме:

- нарахування пені та штрафів за несвоєчасні розрахунки за спожиті енергоносії;
- сплата відсотків за користування кредитними ресурсами.

Значний вплив на фінансові показники здійснює збитковість послуги централізованого гарячого водопостачання, особливо в міжопалювальний період. Збитковість обумовлена відсутністю при формуванні діючих тарифів витрат на покриття нормативних втрат теплової енергії і води в мережах гарячого водопостачання та внутрішньобудинкових мережах внаслідок недосконалості регуляторної бази з причини відсутності можливості врахування у діючих тарифах на теплову енергію витрат теплової енергії та води в мережах централізованого постачання гарячої води та внутрішньобудинкових системах, витрат води через недостатню чутливість квартирних засобів обліку.

Обов'язковість проведення громадських слухань за згодою органів місцевого самоврядування відповідно до Постанови НКРЕКП № 866 від 30.06.2017 року «Про затвердження Порядку проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» у разі коригування та встановлення тарифів призводить до довготривалої процедури (мінімальний строк коригування тарифів 3-5 місяців, мінімальний строк встановлення тарифів – 1-2 роки).

У зв'язку зі зростанням вартості поставки природного газу з 01.05.2019р., збільшення витрат на оплату праці та зміною інших складових КП "Харківські теплові мережі" провело 25.03.2019 року відкрите обговорення питання щодо корегування діючих тарифів та надало розрахункові матеріали на розгляд до НКРЕКП листом №05-1363 від 26.03.2019р. Однак, у зв'язку з невизначеністю з ціною природного газу, отримало відмову листом НКРЕКП №4964/18.1.3/7-19 від 06.05.2019р.

Невідповідність діючих тарифів фактичним витратам підприємства утворює різницю в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого опалення, постачання гарячої води для населення. За період з 01.01.2016 року не передбачено погашення збитків підприємствам тепlopостачання, пов'язаних з існуванням різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого опалення, постачання гарячої води для населення.

Також, негативно впливає Постанова КМУ №217 від 18.06.2014 року "Про затвердження Порядку розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з постачальником природного газу, на якого покладені спеціальні обов'язки», згідно з яким при розрахунку нормативу перерахування грошових коштів на рахунок НАК «Нафтогаз України» застосовується коригуючий коефіцієнт, що враховує рівень розрахунків підприємства за постачання газу і призводить до додаткових

нарахувань за спожиті енергоносії за рахунок недофінансування витрат підприємства. Так, в 2019 році в розпорядженні підприємства залишалось лише 18,7% від надходження коштів від споживачів теплової енергії. Коштів, що залишаються в розпорядженні підприємства недостатньо для своєчасної виплати заробітної плати, проведення ремонтних робіт, оплати спожитих електроенергії, води та інших витрат.

Слід зазначити, що з метою реалізації Постанови Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2019 року №1082 «Деякі питання нарахування (визначення) плати за теплову енергію та послуги з централізованого опалення, централізованого постачання гарячої води для споживачів у зв'язку із зміною ціни природного газу» за рекомендацією голови обласної державної адміністрації та дорученням Харківського міського голови Геннадія Кернеса, КП «Харківські теплові мережі» було прийнято рішення про зменшення розміру нарахувань у січні місяці 2020 року за спожиті у грудні 2019 року теплову енергію і послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води для всіх категорій споживачів, у зв'язку зі зменшенням у грудні 2019 року фактичної вартості постачання природного газу (5132,03 грн. за 1 тис.куб.м з ПДВ), порівняно з вартістю, врахованою у структурі діючих тарифів на теплову енергію і послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води (7482,61 грн. за 1 тис.куб.м з ПДВ) без зміни інших складових тарифів, встановлених відповідними постановами НКРЕКП.

Загальна сума перерахунку по Постанові КМУ № 1082 від 24.12.2019 за грудень 2019 року склала 227,5 млн.грн. Треба зазначити, що норми Постанови №1082 не враховують внесення змін до розрахунку нормативу розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з постачальником природного газу (Постанова КМУ № 217 від 18.06.2014 р.). При розрахунку нормативу на користь НАК «Нафтогаз України» НКРЕКП застосовує затверджену структуру тарифу (у нашому випадку з більшою вартістю палива), що зменшило відсоток надходжень на розрахунковий рахунок теплопостачального підприємства, а у разі зменшення нарахувань (здійснення перерахунку за Постановою №1082), ще більше збільшило дефіцит фінансових коштів, що негативно вплинуло на поточну діяльність підприємства.

Зазначене призводить до неможливості здійснення 100% розрахунків за спожиті енергоносії, навіть за умови 100% розрахунків споживачів, як наслідок нараховані штрафи та пені за 2019 рік - 503,5 млн. грн.,

Через неможливість застосування відповідних санкцій до основного споживача (населення), джерела компенсації цих витрат взагалі відсутні.

Таким чином, підприємство вважає, що для виходу із складного фінансового становища (з метою зменшення збитковості) необхідно здійснити розрахунок нових тарифів на теплову енергію та надання послуг теплопостачання та внести зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» з прийняттям відповідної Постанови КМУ щодо надання субвенції з державного бюджету на покриття збитків підприємствам теплопостачання, пов'язаних з існуванням різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого опалення, постачання гарячої води для населення за попередні періоди. В

даний час підприємством здійснюється подання Національній комісії, що здійснює державне регулювання в сферах енергетики та комунальних послуг розрахункових матеріалів до нових тарифів.

Також у відповідності до рішення 31 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 27.11.2019 р. № 1814/19 “ Про бюджет міста Харкова на 2020 р.”, та рішення 32 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 18.12.2019 р. № 1975/19 «Про затвердження кошторисів витрат на виконання «Програми розвитку і реформування житлово-комунального господарства м. Харкова на 2011-2020 рр.» за рахунок коштів бюджету міста Харкова на 2020 рік» зі змінами та доповненнями передбачене фінансування КП «Харківські теплові мережі» за наступними напрямками :

- провадження засобів обліку витрат та регулювання споживання води та теплової енергії — 4 000,0 тис. грн.;
- фінансова допомога — 55 000,0 тис.грн.;
- будівництво об'єктів житлово-комунального господарства — 95 000,0 тис.грн.;
- внески до статутного капіталу— 45 051,0 тис.грн.

26. Податок на прибуток

Відстрочені податкові активи/ (зобов'язання) та податок на прибуток

На 31 грудня 2019 р. встановлена законодавством ставка оподаткування прибутку становить 18% (31 грудня 2018 р.: 18%).

Основні компоненти витрат/(відшкодувань) податку на прибуток:

	2018 рік	2019 рік
Прибутки та збитки		
Поточний податок на прибуток		0
Витрати/(доходи) з відстроченого податку на прибуток, пов'язані з виникненням та сторнуванням тимчасових різниць	(41 054)	(47 712)
Витрати/(доходи) з податку на прибуток	(41 054)	(47 712)

Узгодження прибутку до оподаткування та витрат з податку на прибуток:

	2018 рік	2019 рік
Прибуток/(збиток) до оподаткування (рядок 02 декларації який дорівнює рядку 2290 або 2295 гр.3 Ф №2)	(1 854 096)	(2 205 944)
Очікуваний податок на прибуток за встановленими податковими ставками	(333 737)	(397 070)
Податковий ефект витрат, які не підлягають вирахуванню для цілей оподаткування (різн між залишк варт ОЗ+додаток РІ(ряд 2.1.3+ряд 3.1.9+ ряд 3.1.10)*18%	245 441	209 497
Податковий ефект впливу суми від'ємного значення об'єкту оподаткування поточного періоду (дек-ія з податку на прибуток(рядок 04 -рядок 03РІ) -)*18%	312 243	397070
Інші різниці	(182 893)	(161 785)
(Витрати)/відшкодування податку на прибуток	41054	47 712

Відстрочені податки включали:

Відстрочені податкові активи/ (зобов'язання)	Залишок на 31.12.2017	Визнано у складі прибутку (збитку)	Визнано в капіталі	Залишок на 31.12.2018	Визнано у складі прибутку (збитку)	Визнано в капіталі	Залишок на 31.12.2019
Основні засоби	(285 671)	40 537	-	(245 134)	37 008	-	(208 126)
Дебіторська заборгованість							
- на яку були зменшені доходи згідно ст. 12 ЗУ «Про оподаткування прибутку підприємств»(п5 підрозділу4рХХ ПКУ)	(12 939)	473	-	(12 466)	12 466	-	
- за пенею та штрафами, що виникли на 01.01.15р. та не погашені на 31.12.19р.	(244)	18	-	(226)	221	-	
- бюджетних організацій, що виникла на 01.01.11р. та не погашена на 31.12.19р.	(427)	399	-	(28)	28		
- забезпечення майбутніх витрат на судові виплати	-	-	-	-	321	-	
Кредиторська заборгованість							
- на яку були зменшені витрати згідно ст. 12 ЗУ «Про оподаткування прибутку підприємств» (п17 підрозділу 4 рХХ ПКУ)	24 251	(5)	-	24 246	(43)	-	
- на яку були зменшені витрати згідно ст. 159 ПКУ (п17 підрозділу4рХХ ПКУ)	109 537	(368)	-	109 169	(2 289)	-	

Разом відстрочені податкові активи чи зобов'язання	(165 493)	41 054	(124 439)	47 712	0	(76 727)
--	-----------	--------	-----------	--------	---	----------

Відстрочені податкові активи та зобов'язання станом на 31 грудня 2018 року та 31 грудня 2019 року оцінювались за податковими ставками (18%), які, як очікується, будуть застосовуватись у періоді, у якому передбачається реалізувати відповідні тимчасові різниці.

27. Договірні та умовні зобов'язання

Дотримання податкового та іншого законодавства

Підприємство є об'єктом регулярних податкових перевірок, результати яких оскаржуються у адміністративному та судовому порядку. Практика судового вирішення таких справ свідчить про позитивний результат на користь КП «Харківські теплові мережі», тому Підприємство не створює забезпечення на покриття витрат на судові витрати по суперечках з податковими органами. По рішенням суду, які набули законної сили витрати, пов'язані зі сплатою штрафних санкцій, визнаються у повному обсязі. У 2019 році загальна сума витрат за рішеннями суму визнана у сумі — 45 961,9 тис.грн., у 2018 році — 4 902,9 тис.грн.

Юридичні питання

У ході звичайної господарської діяльності Підприємство виступає стороною в різних судових процесах та спорах. Керівництво вважає, що максимальна відповідальність за зобов'язаннями у разі їх виникнення внаслідок таких судових процесів та спорів не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан або результати майбутніх операцій Підприємства, крім тих, що включені до забезпечення за судовими процесами.

№	Предмет судового розгляду	Сторони у справі	Ціна позову, тис. грн.	У тому числі		Стадія судового провадження (перша, апеляційна, касаційна і інстанція)	Рішення, прийняте за результатами розгляду справи у попередніх інстанціях	Власна оцінка результатів кінцевого вирішення справи
				Сума основного боргу, тис. грн.	Штрафні санкції, тис. грн.			
1	Стягнення заборгованості, № 922/3845/19	Харківський авіаційний інститут	3013,8	1351,2	1662,6	перша	Рішення про стягнення	Очікується стягнення основного боргу, 3% річних, інфляційних втрат та пені
2	Стягнення заборгованості, № 922/4008/19	ТОВ «Вектор-Оіл»	734,3	621,0	113,3	перша	В провадженні суду	Очікується стягнення основного боргу та зменшення штрафних санкцій

28. Управління фінансовими ризиками.

Керівництво визнає, що діяльність Підприємства пов'язана з ризиками і вартість чистих активів у нестабільному ринковому середовищі може суттєво змінитись у наслідок впливу

суб'єктивних чинників та об'єктивних чинників, вірогідність і напрямок впливу яких заздалегідь точно передбачити не можливо.

Управління ризиками керівництвом Підприємства здійснюється на основі розуміння причин виникнення ризику, кількісної оцінки його можливого впливу на вартість чистих активів та застосування інструментарію щодо його пом'якшення. Управління ризиками має першочергове значення для ведення бізнесу Підприємства і є важливим елементом його діяльності.

Діяльність Підприємства пов'язана з різними фінансовими ризиками: ринковим ризиком (у тому числі валютний ризик та ризик відсоткових ставок), кредитним ризиком і ризиком ліквідності.

Політика з управління ризиками орієнтована на визначення, аналіз і управління ризиками, з якими стикається Підприємство, на встановлення контролю за ризиками, а також постійний моніторинг за рівнем ризиків, дотриманням встановлених обмежень та політики управління ризиками

Основними фінансовими інструментами Підприємства є торгова дебіторська і кредиторська заборгованість, процентні позики, гроші та їх еквіваленти. Метою даних фінансових інструментів є фінансування операційної діяльності.

Основні категорії фінансових інструментів представлені таким чином:

Назва фінансового інструменту, тис.грн.	31.12.2019 р.	31.12.2018 р.
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	2 766 561	2 473 833
Інша поточна дебіторська заборгованість	37 534	110 303
Інші оборотні активи	-	-
Гроші та їх еквіваленти	121 189	54 588
Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи	18 196	45 268
Всього фінансових активів	2 943 348	2 683 992
Позики	(881 152)	(458 438)
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(11 295 229)	(8 971 591)
Інші поточні зобов'язання	(753 278)	(700 981)
Всього фінансових зобов'язань	(12 929 659)	(10 131 010)

Ринковий ризик.

Для Підприємства характерний вплив ринкових ризиків. Ринкові ризики виникають із відкритих позицій в (а) іноземних валютах, (б) активах та зобов'язаннях, за якими нараховуються відсотки, усі з яких зазнають впливу від загальних та специфічних ринкових змін.

Валютний ризик

Підприємство здійснює свою діяльність у функціональній валюті, якою є національна валюта України – гривня.

Підприємство має короткострокову позику в Євро для поповнення обігових коштів в ПАТ «Мегабанк» та є учасником проекту «Підвищення енергоефективності в секторі

централізованого теплопостачання України», в рамках якого між Україною та Міжнародним банком реконструкції розвитку укладено Угоду про надання позики в доларах США. В рамках зазначеної угоди про позику було укладено довгострокові договори про субкредитування №13010-05/103 від 20.11.2014 р. та №13010-05/103 від 20.11.2014 р. року між Міністерством фінансів України, Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Харківською міською радою та Комунальним підприємством «Харківські теплові мережі» про використання Позики, що надається Україні Міжнародним банком реконструкції та розвитку.

В результаті участі в проєкті «Підвищення енергоефективності в секторі централізованого теплопостачання України» у підприємства виникають такі інструменти, як грошові кошти та торгова кредиторська заборгованість деноміновані в іноземній валюті. Як наслідок, Підприємство схильне курсовому ризику від коливання курсів тих чи інших валют. Офіційний курс гривні, встановлений Національним банком України («НБУ») на визначені дати був таким:

	31 грудня 2019р.	31 грудня 2018 р.
Долар США	23,6862	27,688264
Євро	26,422	31,714138

Короткострокові та довгострокові позики, грошові кошти, торгова кредиторська заборгованість деноміновані в іноземній валюті призводять до виникнення валютного ризику.

Підприємство не здійснювала операцій з метою хеджування цих валютних ризиків.

Станом на звітну дату цієї фінансової звітності Підприємство підпадало під вплив операційного валютного ризику який відноситься до валютних монетарних активів та зобов'язань та відноситься до загальних змін на валютному ринку.

Залежність Підприємства від валютного ризику представлена на основі балансової вартості відповідних активів та зобов'язань у валюті таким чином:

Назва активів та зобов'язань тис.грн.	2018рік		2019 рік	
	Долари США	Євро	Долари США	Євро
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	-	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	-	-	-	-
Інші оборотні активи	-	-	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	53 748	-	118 284	-
Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи	-	-	-	-
Довгострокові зобов'язання (позики та інші)	(413 776)	-	(785 323)	-
Короткострокові поточні зобов'язання (позики та інші)	-	(44 662)	-	(95 829)
Поточна кредиторська заборгованість за товари,	(9 640)	(42 775)	(10 124)	(36 630)

роботи, послуги

Інші поточні зобов'язання

Чиста (коротка) довга валютна позиція (369 668) (87 437) (677 163) (132 459)

Нижче наведена чутливість прибутку до оподаткування та капіталу Підприємства до можливої зміни обмінного валютного курсу, при постійному значенні всіх інших змінних:

станом на 31.12.2018 року:

	Зміна валютного курсу	Тис.грн.	
		<i>Вплив на прибуток до оподаткування</i>	<i>Вплив на капітал</i>
Грн/Долар США	+10,0 %	(67 716)	(67 716)
Грн/Долар США	-10,0 %	67 716	67 716
Грн /Євро	+10,0 %	(13 246)	(13 246)
Грн /Євро	-10,0 %	13 246	13 246

станом на 31.12.2019 року:

	Зміна валютного курсу	Тис.грн.	
		<i>Вплив на прибуток до оподаткування</i>	<i>Вплив на капітал</i>
Грн/Долар США	+10,0 %	(36 967)	(36 967)
Грн/Долар США	-10,0 %	36 967	36 967
Грн /Євро	+10,0 %	(8 744)	(8 744)
Грн /Євро	-10,0 %	8 744	8 744

Ризик зміни відсоткових ставок.

Підприємство не має істотних активів, за якими нараховуються відсотки, та його доходи та рух грошових коштів від операційної діяльності, в основному, не залежать від змін ринкових відсоткових ставок.

Основний процентний ризик пов'язаний, в основному, з процентними кредитами та позиками з плаваючими процентними ставками. Згідно з політикою Підприємства, управління процентними витратами здійснюється з використанням боргових інструментів з фіксованими процентними ставками.

Позики за фіксованими ставками створюють для Підприємства ризик зміни справедливої вартості відсоткових ставок.

Основною метою управління відсотковим ризиком є отримання фінансування за мінімальною вартістю.

Кредитний ризик

Підприємству властивий кредитний ризик, тобто ризик невиконання своїх зобов'язань стороною контракту і, внаслідок цього, виникнення фінансового збитку. Фінансові інструменти, які потенційно наражають Підприємство на значні кредитні ризики, в основному, включають кошти в банках (Примітка Розкриття звіту про фінансовий стан. Грошові кошти та розрахунки), торгівельну та іншу дебіторську заборгованість (Примітка Розкриття звіту про фінансовий стан. Дебіторська заборгованість.)

Грошові кошти розміщуються в українських фінансових установах, які вважаються такими що мають мінімальний ризик невиконання зобов'язань на момент внесення коштів.

Підприємство здійснює постачання послуг населенню, бюджетним установам та комерційним підприємствам. Такі категорії як населення та бюджетні установи становлять 93 відсотка у загальному об'ємі споживачів. Оплата послуг здійснюється за фактично спожити послуги. Дебіторська заборгованість населення та бюджетних установ має тенденцію до збільшення. Ризик зростання безнадійних боргів Керівництво Підприємства оцінює на 31.12.2019 року як значний, тому сформувало резерв сумнівних боргів. На дату балансу дебіторська заборгованість за спожити послуги відображається з урахуванням збитків від знецінення.

Кредитний ризик, властивий фінансовим активам Підприємства внаслідок неспроможності іншої сторони розрахуватись за своїми зобов'язаннями, при цьому максимальний розмір ризику дорівнює балансовій вартості відповідних фінансових інструментів за вирахуванням збитків від знецінення.

Максимальний кредитний ризик складався із такого:

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Грошові кошти та їх еквіваленти	121 189	54 588
Торгівельна дебіторська заборгованість	2 766 561	2 504 924
Заборгованість за виданими позиками	1 364	1 196
Інші активи	54 234	123 284
Всього	2 943 348	2 683 992

Підприємство не здійснювало операцій з метою хеджування зазначених ризиків.

Ризик ліквідності

Ризиком ліквідності є ризик того, що Підприємство не зможе розрахуватися по зобов'язанням при настанні терміну їх погашення. Підприємство здійснює ретельне управління і контроль за ліквідністю. Підприємство використовує процедуру підготовки фінансового плану і прогнозування руху грошових коштів, але дія Постанови Кабінету Міністрів України від 18 червня 2014 р. № 217 « Про затвердження Порядку розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з постачальником природного газу, на якого покладено спеціальні обов'язки» унеможливило забезпечення необхідних коштів для виконання всіх своїх платіжних зобов'язань.

Політикою Підприємства є підтримання балансу між безперервністю фінансування та гнучкістю при використанні умов кредитування, що надаються позичальниками та банками. Підприємство аналізує свої активи та зобов'язання за їх строками та планує свою ліквідність залежно від очікуваних строків виконання зобов'язань за відповідними інструментами. У разі недостатньої або надмірної ліквідності Підприємство перерозподіляє ресурси для досягнення оптимального фінансування своєї діяльності.

Основним джерелом коштів Підприємства були кошти, отримані від операційної діяльності, засновника та банківські кредити. Станом на 31.12.2019 поточні зобов'язання Підприємства перевищують поточні активи на 7 612 225 тис. грн., станом на 31.12.2018 року на 5 624 507 тис. грн.

Структура фінансових зобов'язань Підприємства на 31.12.2019 року на основі договірних недисконтованих платежів представлена наступним чином:

	за вимогою	менше 3-місяців	від 3 до 12 місяців	від 1 до 2 років	від 2 до 5 років	більше 5 років	Всього
Банківські кредити			156935	120365	186861	417915	882076
Інші позики							

Торгова кредиторська заборгованість			11295229				11295229
Інша заборгованість			752354			0	752354

Структура фінансових зобов'язань Підприємства на 31.12.2018 року на основі договірних недисконтованих платежів представлена наступним чином:

	за вимогою	менше 3-місяців	від 3 до 12 місяців	від 1 до 2 років	від 2 до 5 років	більше 5 років	Всього
Банківські кредити			86110	55148	82721	238777	462756
Інші позики							
Торгова кредиторська заборгованість			8971591				8971591
Інша заборгованість			696663			0	696663

Управління операційними ризиками

Дотримання Податкового законодавства.

Для податкового середовища в Україні характерні складність податкового адміністрування, суперечливі тлумачення податковими органами податкового законодавства та нормативних актів, які, окрім іншого, можуть збільшити фінансовий тиск на платників податків. Непослідовність у застосуванні, тлумаченні і впровадженні податкового законодавства може призвести до судових розглядів, які, у кінцевому рахунку, можуть стати причиною нарахування додаткових податків, штрафів і пені, і ці суми можуть бути суттєвими. На думку керівництва, Підприємство виконало усі вимоги чинного податкового законодавства.

Під час звичайної господарської діяльності Підприємство здійснює операції, тлумачення яких можуть бути різними у Підприємства та податкових органів.

Загалом, існує ризик того, що операції та коректність тлумачень, які не були оскаржені регулюючими органами у минулому, будуть поставлені під сумнів у майбутньому. Однак цей ризик суттєво зменшується з часом.

Судові позови.

Час від часу та у процесі звичайної господарської діяльності до Підприємства висуваються певні претензії. Керівництво вважає, що максимальна відповідальність за зобов'язаннями у разі їх виникнення внаслідок таких судових процесів та спорів не буде мати

суттєвого негативного впливу на фінансовий стан або результати майбутніх операцій Підприємства, крім тих, що включені до забезпечення за судовими процесами.

Джерела невизначеності оцінки.

Деякі суми, включені до фінансової звітності, а також пов'язані з ними розкриття інформації вимагають від управлінського персоналу Підприємства здійснення припущень відносно сум або умов, які не можуть бути точно відомі на дату підготовки звітності.

Управлінський персонал Підприємства проводить оцінки на постійній основі, виходячи з результатів і досвіду минулих періодів, консультацій фахівців, тенденцій та інших методів, які керівництво вважає прийнятними за певних обставин, а також виходячи з прогнозів щодо того, як вони можуть змінитися в майбутньому. Однак невизначеність цих припущень і оціночних значень може призвести до результатів, які можуть вимагати суттєвих коригувань вартості активу або зобов'язання, стосовно яких здійснюються такі припущення та оцінки, в майбутньому.

Основні невизначеності:

- амортизація основних засобів, нематеріальних активів та інвестиційної нерухомості ґрунтується на здійснених управлінським персоналом оцінках майбутніх строків корисного використання цих активів. Оцінки можуть змінюватися під впливом технологічного розвитку, конкуренції, зміни ринкових умов та інших чинників, котрі важко передбачити. Подібні зміни можуть призвести до змін очікуваних строків корисного використання та амортизаційних відрахувань;
- Підприємство є об'єктом різного роду судових спорів і претензій, включаючи розгляди за справами про оскарження дій податкових органів, стосовно результату яких існує значний ступінь невизначеності. Компанія проводить оцінку можливої суми збитку за цими подіями, але непередбачувані події можуть призвести до збільшення або зменшення попередньо оціненої суми, або вимагати нарахування суми, нарахування якої не вважалось ймовірним.

29. Події після дати балансу

Світова криза, що виникла внаслідок пандемії COVID-19, негативно вплинула на економічну ситуацію в багатьох країнах світу, включаючи Україну. З 14 березня 2020 року в Україні оголошена надзвичайна ситуація та введено ряд обмежень строком щонайменше до 24.04.2020 р.

Заходи, що вживаються для стримування поширення вірусу, уповільнюють як економічну діяльність в країні, так і інтенсивність зовнішньоекономічних відносин. Фінансова система в країні на дату підготовки цієї звітності є стабільною. Підприємство визначило, що ці події є некоригуючими по відношенню до фінансової звітності за 2019 рік, отже ця фінансова звітність не містить коригувань на вплив подій, пов'язаних з COVID-19.

Управлінський персонал здійснює моніторинг цієї ситуації та оцінку можливих ризиків діяльності Підприємства. Керівництво вважає, що воно вживає всіх необхідних заходів для підтримки економічної стабільності Підприємства в умовах, що склалися, та не бачить значних ризиків безперервності діяльності.

Тривалість та вплив пандемії COVID-19 на дату підготовки цієї фінансової звітності залишаються невизначеними, що не дозволяє з достатнім ступенем достовірності оцінити їх вплив на діяльність Підприємства в майбутніх періодах, вони будуть відображені у фінансовій звітності, як тільки зможуть бути оцінені.

Генеральний директор

Головний бухгалтер

С.Ю. Андрєєв

Ю.В. Попова